

RAPPORT:

Evaluering af Folketingets arbejde for vækst og velstand i hele Danmark – 2015/2016

Danmark
på Vippen

Danmark på Vippen, december 2016

For vækst, velstand og lige vilkår i hele Danmark

Degnemosen 1
8740 Brædstrup
www.danmarkpaavippen.dk

Titel: Evaluering af Folketingets arbejde for vækst og velstand i hele Danmark - 2015/2016
ISBN: 978-87-998460-3-0

Kontakt:

Martin Ø. Carstensen, kommunikationschef
Tlf.: +45 23 71 00 43
E-mail: martin@danmarkpaavippen.dk

Udgiver: Landsforeningen Danmark på Vippen, december 2016

Forfattere: Martin Ø. Carstensen og Kim Ruberg

Forsidefoto: Fotograf Anders Hviid, Folketinget.dk

Layout: Danske Andelskassers Bank A/S

Rapportens layout og tryk er sponsoreret af Danske Andelskassers Bank A/S

Danmark på Vippen er en partipolitisk neutral landsforening, der kæmper for vækst, velstand og lige vilkår i hele Danmark. Vi ønsker en debat om Danmarks fremtid baseret på fakta. Derfor er vores fornemste opgave at analysere, dokumentere og formidle viden om, hvordan vi skaber balance i Danmark – til gavn for hele landet.

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning.....	4
2.	Evaluerings hovedpointer	5
3.	Det lovede politikerne under valgkampen	7
	3.1. Spørgeskemaundersøgelse	9
4.	Hvad blev vedtaget under V-regeringen?	11
	4.1. Finanslov 2017	11
	4.2. Afskaffelse af PSO-afgiften	12
	4.3. Bedre mobildækning til landdistrikter	12
	4.4. Modernisering af planloven	13
	4.5. Vækst og udvikling i hele Danmark	14
	4.6. Bedre balance – statslige arbejdspladser tættere på borgere og virksomheder	16
	4.7. Andre konkrete beslutninger	17
5.	Ny regering – nyt regeringsgrundlag	18
	5.1. Udflytning af statslige arbejdspladser	18
	5.1.1. Det mener politikerne om udflytning af statslige arbejdspladser	19
	5.2. Flere regionale uddannelser	19
	5.2.1. Det mener politikerne om uddannelser i hele Danmark	21
	5.3. Styrke turismen	23
	5.4. Bedre mobil- og bredbåndsdækning	24
	5.4.1. Det mener politikerne om bedre mobil- og bredbåndsdækning	25
	5.5. Bedre fysisk infrastruktur	26
	5.5.1. Det mener politikerne om bedre fysisk infrastruktur	27
	5.6. Yderligere initiativer i regeringsgrundlaget	28
6.	Hvad bør vedtages i det nye Folketingsår?	28
	6.1. En samlet og finansieret vision for et Danmark i balance	29
	6.2. Balancefilter på lovgivningen	30
	6.2.1. Det mener politikerne om et balancefilter	31
	6.3. Lige vilkår for lånerne i hele landet	32
	6.3.1. Det mener politikerne om lånemuligheder	32
	6.4. Andre konkrete forslag	33

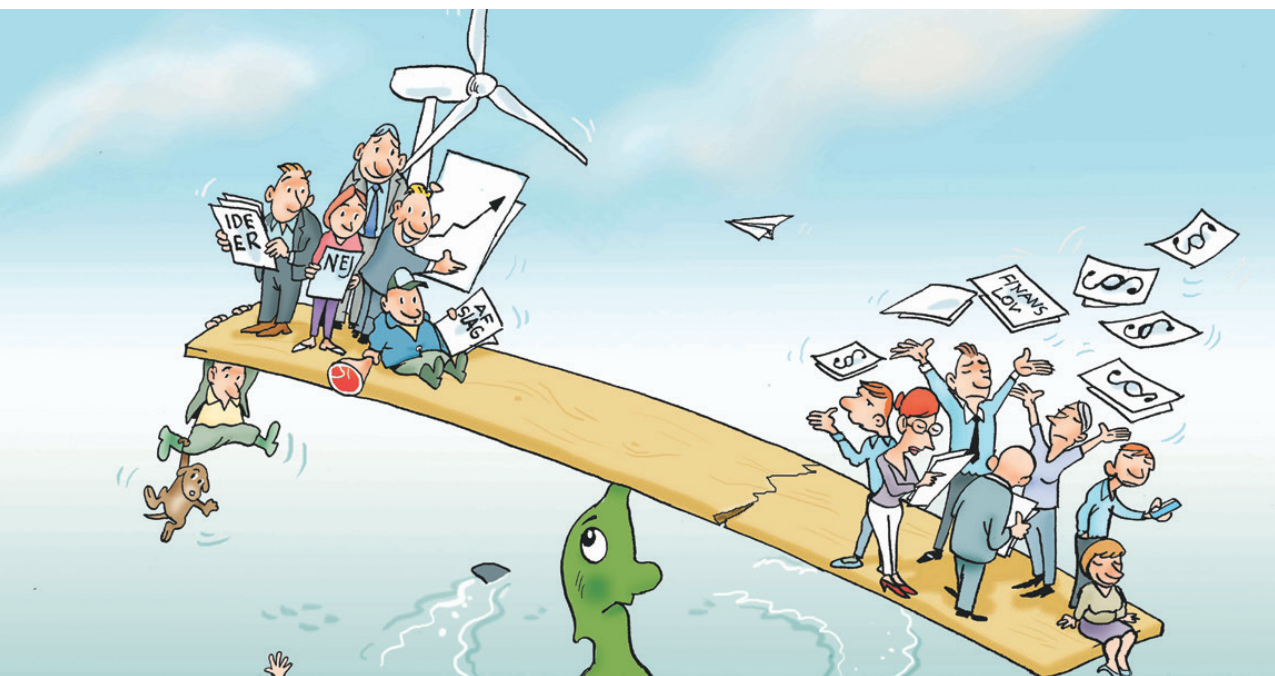
1. Indledning

”Vi skal have et Danmark i balance.” Sådan lød det fra samtlige danske partier under valgkampen i 2015. Nu er der gået halvandet år siden valget, og Venstres smalle ét-parti-regering har netop fået selskab af Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti i en ny VLAK-regering.

Derfor er det også på sin plads at gøre status. Hvordan er det egentlig gået med den såkaldte geografiske balance under den tidligere V-regering? Hvad er blevet til lov, og hvad er indtil videre forblevet tom valgsnak? I forbindelse med valgkampen registrerede Danmark på Vippen politikernes løfter til danskerne. Konkrete forslag fra hvert parti og et hav af citater fra folketingskandidaterne blev nedskrevet. Derudover foretog Danmark på Vippen en stor spørgeskemaundersøgelse, hvor resultatet var meget klart: Politikerne vil skabe vækst i hele Danmark, og de mener selv, at de har ansvaret for, at det sker. Men har politikerne indfriet nogle af løfterne?

Samtidig er det også på sin plads at kigge fremad. For hvad lægger den nye VLAK-regering konkret op til i regeringsgrundlaget i forhold til Det Lokale Danmark og spørgsmålet om et Danmark i balance? Er de tre partier ambitiøse på Det Lokale Danmarks vegne, eller bør de gå en helt anden vej?

Det giver Danmark på Vippen dig et overblik over.

2. Evalueringens hovedpointer

Denne evaluering af Folketingets arbejde for vækst og velstand i hele Danmark i 2015/2016 slår fast, at et markant flertal i Folketinget mener, at de som politikere skal sikre den geografiske balance i Danmark, at de skal understøtte udviklingen økonomisk, og at centralisering ikke er gavnligt for samfundet. Derudover påviser evalueringen, at et markant flertal af Folketingets politikere i forbindelse med sidste års valgkamp lovede danskerne, at de i denne valgperiode blandt andet vil arbejde for:

1. at etablere flere relevante videregående uddannelser uden for de etablerede studiebyer,
2. at banker og kreditforeninger giver lige lånemuligheder til alle, 3. at landevejsprincippet, som sikrer, at prisen for at sejle til øer og køre over broer skal svare til prisen for at køre den tilsvarende strækning i bil på landevejen, bliver indført.

Evalueringen giver også et overblik over indgåede forlig på området fra juni 2015 til og med november 2016, som alle har haft til hensigt at skabe vækst og udvikling i hele Danmark. På den baggrund konkluderer Danmark på Vippen, at et flertal af Folketingets partier har prioriteret spørgsmålet om geografisk balance i Danmark og samtidig indfriet mange af de løfter, de gav danskerne i forbindelse med valgkampen. Her er specielt moderniseringen af planloven et positivt element, fordi den peger i retning af både vækst og mere lokalt selvstyre, samt udflytningen af statslige arbejdspladser.

Dog er den overordnede konklusion, at selvom spørgsmålet om geografisk balance er kommet på den politiske dagsorden, følger pengene ikke med. Et godt eksempel er aftalen 'Vækst og udvikling i hele Danmark', som Venstre, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Konservative indgik i februar 2016. En aftale, der indeholder en masse gode og konkrete initiativer, som er kraftigt inspireret af hvidbogen 'Et Danmark i balance er et rigere Danmark', som Danmark på Vippen udgav i efteråret 2015. Men aftalen adresserer ikke det overordnede behov for Det Lokale Danmark: En langsigtet, sammenhængende plan, der rækker mange år frem, og som bliver bakket op af reelle penge, som er store nok til at vende udviklingen fremadrettet.

Evalueringen afsluttes dels med en analyse af VLAK-regeringens regeringsgrundlag. Her konkluderes det, at den nye regering skal have ros for at ville prioritere Det Lokale Danmark. Danmark på Vippen afleverede i forbindelse med regeringsforhandlingerne i november måned en liste med ti punkter, som de tre partier med fordel kunne skrive ind i regeringsgrundlaget. Flere af de punkter har fundet vej til det endelige grundlag. Specielt positivt er det, at regeringen lægger op til, at flere videregående uddannelser skal placeres i Det Lokale Danmark, samt at alle nye statslige institutioner som udgangspunkt skal oprettes uden for hovedstaden.

Evalueringen afsluttes med en række konkrete anbefalinger fra Danmark på Vippen, som Folketinget bør tage fat på i det kommende år. Det drejer sig blandt andet om:

- En samlet og finansieret vision for et Danmark i balance. Der er et stort behov for en samlet og sammenhængende plan for hele landet, der rækker ud over denne valgperiode og ind i fremtiden, så udviklingen kan vendes på den lange bane.
- Balancefilter på lovgivningen. Med inspiration i de nuværende VVM-redegørelser foreslog Danmark på Vippen allerede i oktober 2015 på en høring på Chri-

stiansborg et såkaldt balancefilter eller VVB-redegørelse (Vurdering af Virkning på Balancen), som skal sikre, at eventuelle balancemæssige konsekvenser for sammenhængskraften og udviklingen i Det Lokale Danmark fremadrettet skal indgå i alle relevante politiske lovforslag. Dette forslag genfremsætter foreningen, da den mellemliggende periode har vist, at en sådan procedure er vigtigere end nogensinde.

- Uddannelser i hele Danmark. Over 80 % af studiepladserne på de korte, mellem-lange og lange videregående uddannelser ligger i dag i og omkring de fire store byområder. Hvis vi skal sikre vækst og udvikling i hele Danmark, er det afgørende, at vi får spredt langt flere af de uddannelser rundt i landet.
- Lånemuligheder. Det er helt utilstrækkeligt, at det i dag ofte er postnummeret, der bestemmer, om man må låne penge eller ej. Derfor bør politikerne hurtigst muligt sørge for en ordning, der skaber lige vilkår for lånere, uanset hvor i Danmark man bor. Danmark på Vippen fremlægger i den forbindelse et konkret forslag i 2017, der skal forbedre lånemulighederne i hele landet.

På baggrund af konkrete politiske forslag, udtalelser fra folketingsmedlemmer og resultater fra Danmark på Vippens spørgeskemaundersøgelse under valgkampen i 2015 har vi udarbejdet et overblik over, hvad partierne vil arbejde for i denne valgperiode, og hvad de indtil nu har stemt for i perioden juni 2015 til og med november 2016.

Flere videregående uddannelser i Det Lokale Danmark

	AL	DF	EL	K	LA	R	S	SF	V
Vil arbejde for									
Intet forslag fremlagt/vedtaget*									

Flytte statslige arbejdspladser fra hovedstadsområdet**

	AL	DF	EL	K	LA	R	S	SF	V
Vil arbejde for									
Har stemt for/vedtaget									

Forbedre digital infrastruktur i Det Lokale Danmark

	AL	DF	EL	K	LA	R	S	SF	V
Vil arbejde for:									
Har stemt for/vedtaget									

Forbedre fysisk infrastruktur i Det Lokale Danmark

	AL	DF	EL	K	LA	R	S	SF	V
Vil arbejde for:									
Intet forslag fremlagt/vedtaget									

Sikre lige vilkår for lånere i hele Danmark

	AL	DF	EL	K	LA	R	S	SF	V
Vil arbejde for:									
Intet forslag fremlagt/vedtaget									

Lempelse af planloven***									
	AL	DF	EL	K	LA	R	S	SF	V
Vil arbejde for:									
Har stemt for/vedtaget									

Indføre landevejsprincippet/billigere færgebilletter****									
	AL	DF	EL	K	LA	R	S	SF	V
Vil arbejde for:									
Har stemt for/vedtaget									

* 'Intet forslag fremlagt/vedtaget' betyder, at der ikke har foreligget et konkret og substantielt forslag.

** Udflytning af statslige arbejdspladser er et regeringsanliggende, som ikke kræver flertal i Folketinget. Derudover er der partierne imellem forskellige holdninger til, hvordan udflytningen skal foregå.

*** De gule firkanter markerer de partier, som kun ønsker mindre ændringer i planloven.

**** De gange, Folketinget har stemt om nedsættelse af færgebilletter, har det indgået som et element i henholdsvis 'Vækst og udvikling i hele Danmark' og 'Finanslov 2017', som V, DF, K og LA står bag, hvilket kan forklare, hvorfor alle partier ikke har stemt for, selvom de støtter den konkrete idé.

3. Det lovede politikerne under valgkampen

Vækst og udvikling i hele Danmark blev et af helt store politiske emner under valgkampen i 2015. Politikere - fra højre til venstre - lovede i den forbindelse danskerne, at de i denne valgperiode vil kæmpe for øget geografisk balance. Men hvad lovede de helt konkret?

Danmark på Vippen skrev under valgkampen politikernes løfter til danskerne ned. Herunder har vi samlet et udvalg af citater fra et bredt spektrum af politikere samt en opgørelse over, hvad Folketingets partier under valgkampen egentlig lovede danskerne at kæmpe for i den nuværende valgperiode, når snakken faldt på vækst og udvikling i hele Danmark.

Venstres formand og Danmarks statsminister, Lars Løkke Rasmussen, påpegede flere gange under valgkampen i 2015, at væksten i Danmark skal kunne mærkes i hele landet:

”Nu oplever vi, at der er en lille smule vækst i det danske samfund. Men det er jo koncentreret omkring København og Østjylland. Og derfor er vi nødt til at gøre meget mere for at få gang i hele Danmark,” sagde han under den afsluttende partilederrunde sidste år.

Venstre lovede konkret under valgkampen, at partiet i den nuværende valgperiode blandt andet vil arbejde for at flytte statslige jobs væk fra hovedstaden og ud i landet, at liberalisere planloven og at flytte viden til Det Lokale Danmark. Derudover sagde Lars Løkke Rasmussen under valgkampen, at han vil se på problemerne med de manglende lånemuligheder i Det Lokale Danmark:

”Vi har en kæmpe udfordring – jeg møder det, når jeg kommer rundt – med folk, som egentlig har orden i deres økonomi, men som har svært ved at få lov at låne, hvad enten det er til erhverv eller til privat bolig, og der bliver vi nødt til at kigge på den rolle, som Finanstilsynet spiller. (...) Vi er simpelthen nødt til at se på, hvordan kan vi skabe nogle bedre lånemuligheder ude rundt omkring i Danmark,” sagde Lars Løkke Rasmussen under topmødet med Helle Thorning-Schmidt på TV2 d. 11. juni 2015.

Netop Helle Thorning-Schmidt og Socialdemokraterne lovede under valgkampen, at de i den nuværende valgperiode vil arbejde for at skabe bedre boliger, forny byerne og rive faldefærdige huse ned i hele Danmark. Derudover tog den tidligere formand for Socialdemokraterne også fat i udflytningen af statslige arbejdspladser:

”Jeg synes, vi skal undersøge hver gang, vi skal have en statslig arbejdsplads, om det giver mening økonomisk og praktisk at få den lagt andre steder uden for København,” sagde Helle Thorning-Schmidt til TV2 d. 11. juni 2015.

Hendes partifælle, Nick Hækkerup, tog under valgkampen også fat på manglen på læger uden for de store byer:

“For os er det afgørende, at alle danskere, uanset hvor de bor i landet, har adgang til en praktiserende læge. Derfor foreslår vi, at læger i yderområderne og socialt belastede områder skal have en økonomisk bonus for at tage den opgave på sig, i forhold til de læger der befinder sig i de mere attraktive områder,” sagde Nick Hækkerup til dr.dk d. 16. juni 2015.

Valgets store vinder, Dansk Folkeparti, gik blandt andet til valg på at flytte statslige arbejdspladser ud af hovedstaden, indføre det såkaldte landevejsprincip, som vil sikre, at man skal betale den samme pris pr. kilometer for at sejle som at køre, og så vil de gøre det lettere at låne penge til en bolig i Det Lokale Danmark. Derudover krævede partiets formand, Kristian Thulesen Dahl, under partilederrunden på DR1 d. 16. juni 2015 ændringer i omfordelingen mellem kommunerne:

“I det, vi så kalder for yderområder eller Produktionsdanmark, eller hvad man nu skal kalde det, betaler man det samme i skat, som man gør i de store byer, og derfor kan man vel forvente den samme service. Sagen er jo den [...], at dem, der så vil flytte ud, de skal betale mere i skat og får en ringere service. Så skal vi have ændret på det her, så skal vi også have fat på nogle fundamentale ting i den måde, vi laver omfordeling i det her land, så vi sikrer, at man netop i de kommuner, hvor vi gerne vil have folk til at flytte til, kan levere den høje grad af service – både i vores ældrepleje, vores skoler og børnepasning,” sagde Kristian Thulesen Dahl.

Radikale Venstre fremlagde inden valget sammen med Socialdemokraterne en række konkrete vækstinitiativer for Det Lokale Danmark, som blandt andet indebar bedre vilkår for at bo og arbejde i landdistrikterne, en ændring af planloven, som vil give kommunerne mere frie rammer, samt bedre bredbånds- og mobildækning.

SFs forslag til, hvordan man sikrer vækst i hele Danmark, gik primært ud på at gøre det nemmere at låne penge samt at indføre et mere fair udligningssystem, hvor yderkommunerne i højere grad skal kompenseres for de mange ældre borgere, der kommer til, i takt med at de unge flytter til de større byer. Derudover gik partiet også til valg på at flytte flere uddannelser ud i landet:

“Hvis Danmark ikke skal splittes op, er det vigtigt, at yderområderne ikke drænes for veluddannede. Hvis de unge ikke behøver at flytte til storbyen for at tage deres uddannelse, er der større chance for, at de vælger at blive i yderområderne efter deres uddannelse,” sagde Pia Olsen Dyhr, formand for SF, i en pressemeddelelse d. 11. juni 2015.

Konservative gik til valg på at forbedre infrastrukturen i hele Danmark. Ved at sikre bedre togdrift, flere omfartsveje og udbygge bredbånds- og mobilnettet vil det ifølge partiet blive nemmere at drive virksomhed i Det Lokale Danmark. Derudover mente partiet, at det er nødvendigt, at flere uddannelser spredes ud i landet, hvis virksomhederne uden for de store byer skal kunne tiltrække kvalificeret arbejdskraft.

Liberal Alliance gik til valg på lavere skatter og afgifter, som blandt andet skulle kunne skabe flere tusinde jobs uden for de store byer. Derudover sagde partiet, at de ved at nedsætte registreringsafgiften vil give mere plads i budgettet hos familierne og samtidig give bedre biler til familier i Det Lokale Danmark, og så foreslog partiet et langt tættere samarbejde mellem kommunerne og de virksomheder, der leverer bredbånds- og mobildækning.

Enhedslisten foreslog, at staten opretter et pengeinstitut, der gennem en lidt dyrere landdistriktsobligation kan udstede lån. Og så gik partiets nu tidligere politiske ordfører, Johanne Schmidt-Nielsen, under valgkampen til angreb på centraliseringstendensen:

”Jeg synes, at den der centraliseringstendens, som har været i Danmark, har taget overhånd. Det kan ikke nytte noget, at vi lukker de lokale skadestuer. At vi lukker de lokale fødeklinikker. At folkeskolerne lukker. For det viser jo klart, at så flytter folk. Og så bliver det meget, meget lidt attraktivt for en ung kvinde som hende at flytte dertil,” sagde hun under partilederrunden på DR1 d. 16. juni 2015.

Sidst men ikke mindst ville Alternativet arbejde for at oprette en egnsudviklingsfond, der skal sikre, at landdistriktsprogrammets midler fremadrettet bliver brugt på en bæredygtig udvikling af landdistrikterne. Og så ville partiet kæmpe for at give landsbyerne mere ejerskab ved at gøre det lovligt for en landsby at eje sin egen skole samt at skabe andelsforeninger – eksempelvis dagligvarebutikker og mejerier.

3.1. Spørgeskemaundersøgelse

Under valgkampen foretog Danmark på Vippen en spørgeskemaundersøgelse blandt folketingskandidaterne. Spørgeskemaet blev sendt ud til 400 kandidater – 40 fra hvert parti – og blev, hvor det var muligt, sendt ud til de øverste listekandidater fra hvert parti. Danmark på Vippen har i den forbindelse dokumenteret svarene fra navngivne folketingsmedlemmer og vil i denne folketingsperiode kæmpe for, at de overholder deres løfter til danskerne.

Overordnet var hele 96 % af de adspurgte i forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen enig eller meget enig i, at det er politikernes opgave at sikre et Danmark i balance, hvor borgere i alle landsdele har lige muligheder. Derudover var kun 3,9 % uenig eller meget uenig i, at politikerne økonomisk bør understøtte udviklingen af de svageste områder i Danmark, så livet og aktiviteten her kan fastholdes, og kun 8 % var enig eller meget enig i, at jo større og mere centrale, administrative enheder, jo flere penge sparer samfundet samlet set.

**Den overordnede holdning til spørgsmålet om et Danmark
i balance var altså klart fra folketingskandidaternes side:
De skal sikre balancen, de skal understøtte udviklingen økonomisk,
og centralisering er ikke gavnligt for samfundet.**

Herudover blev kandidaterne også bedt om at tage stilling til konkrete forslag til, hvad de vil arbejde for i den kommende valgperiode:

<p>Det er uacceptabelt, at udligningsordningen ikke er med til at sikre danskere i yderområderne den samme offentlige service som dem, der bor i de større bykommuner.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Meget enig</th> <th>Enig</th> <th>Hverken enig eller uenig</th> <th>Uenig</th> <th>Meget uenig</th> <th>I alt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>40,23%</td> <td>41,95%</td> <td></td> <td>12,64%</td> <td>5,17%</td> <td>0,00%</td> </tr> <tr> <td>70</td> <td>73</td> <td></td> <td>22</td> <td>9</td> <td>0</td> </tr> </tbody> </table>	Meget enig	Enig	Hverken enig eller uenig	Uenig	Meget uenig	I alt	40,23%	41,95%		12,64%	5,17%	0,00%	70	73		22	9	0	<p>Vil du inden for næste valgperiode arbejde for at forbedre transportmulighederne i yderområderne - eksempelvis ved at udbygge jernbane- og vejnettet eller sænke prisen på offentlig transport?</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ja</th> <th>Ved ikke</th> <th>Nej</th> <th>I alt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>91,84%</td> <td></td> <td>5,44%</td> <td>2,72%</td> </tr> <tr> <td>135</td> <td>8</td> <td>4</td> <td>147</td> </tr> </tbody> </table>	Ja	Ved ikke	Nej	I alt	91,84%		5,44%	2,72%	135	8	4	147
Meget enig	Enig	Hverken enig eller uenig	Uenig	Meget uenig	I alt																										
40,23%	41,95%		12,64%	5,17%	0,00%																										
70	73		22	9	0																										
Ja	Ved ikke	Nej	I alt																												
91,84%		5,44%	2,72%																												
135	8	4	147																												
<p>I dag ligger 44 % af alle statslige arbejdspladser i Region Hovedstaden. Vil du inden for næste valgperiode arbejde for, at en større andel af de statslige arbejdspladser placeres uden for Region Hovedstaden?</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ja</th> <th>Ved ikke</th> <th>Nej</th> <th>I alt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>87,25%</td> <td></td> <td>8,72%</td> <td>4,03%</td> </tr> <tr> <td>130</td> <td>13</td> <td>6</td> <td>149</td> </tr> </tbody> </table>	Ja	Ved ikke	Nej	I alt	87,25%		8,72%	4,03%	130	13	6	149	<p>Vil du inden for næste valgperiode arbejde for, at banker og kreditforeninger giver lige lånemuligheder til alle og dermed ikke afholder sig fra at låne penge ud til bestemte postnumre?</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ja</th> <th>Ved ikke</th> <th>Nej</th> <th>I alt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>85,33%</td> <td></td> <td>8,00%</td> <td>6,67%</td> </tr> <tr> <td>128</td> <td>12</td> <td>10</td> <td>150</td> </tr> </tbody> </table>	Ja	Ved ikke	Nej	I alt	85,33%		8,00%	6,67%	128	12	10	150						
Ja	Ved ikke	Nej	I alt																												
87,25%		8,72%	4,03%																												
130	13	6	149																												
Ja	Ved ikke	Nej	I alt																												
85,33%		8,00%	6,67%																												
128	12	10	150																												
<p>Vil du inden for næste valgperiode arbejde for, at der kommer flere relevante videregående uddannelsestilbud uden for de etablerede universitetsbyer i Danmark?</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ja</th> <th>Ved ikke</th> <th>Nej</th> <th>I alt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>82,43%</td> <td></td> <td>11,49%</td> <td>6,08%</td> </tr> <tr> <td>122</td> <td>17</td> <td>9</td> <td>148</td> </tr> </tbody> </table>	Ja	Ved ikke	Nej	I alt	82,43%		11,49%	6,08%	122	17	9	148	<p>Vil du inden for næste valgperiode arbejde for at lempe planloven, så kommuner i yderområderne får bedre muligheder for at udvikle sig?</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ja</th> <th>Ved ikke</th> <th>Nej</th> <th>I alt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>62,42%</td> <td></td> <td>22,82%</td> <td>14,77%</td> </tr> <tr> <td>93</td> <td>34</td> <td>22</td> <td>149</td> </tr> </tbody> </table>	Ja	Ved ikke	Nej	I alt	62,42%		22,82%	14,77%	93	34	22	149						
Ja	Ved ikke	Nej	I alt																												
82,43%		11,49%	6,08%																												
122	17	9	148																												
Ja	Ved ikke	Nej	I alt																												
62,42%		22,82%	14,77%																												
93	34	22	149																												
<p>Vil du inden for næste valgperiode arbejde for bedre mobil- og bredbåndsdækning i yderområderne?</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ja</th> <th>Ved ikke</th> <th>Nej</th> <th>I alt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>100,00%</td> <td></td> <td>0,00%</td> <td>0,00%</td> </tr> <tr> <td>148</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>148</td> </tr> </tbody> </table>	Ja	Ved ikke	Nej	I alt	100,00%		0,00%	0,00%	148	0	0	148	<p>Norge og Sverige har indført "landevejsprincippet", som betyder, at prisen for at sejle med færge eller køre over broer til øer skal svare til prisen for at køre en tilsvarende strækning i bil på landevejen. Vil du inden for næste valgperiode arbejde for at indføre samme princip i Danmark?</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Ja</th> <th>Ved ikke</th> <th>Nej</th> <th>I alt</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>55,10%</td> <td></td> <td>34,69%</td> <td>10,20%</td> </tr> <tr> <td>81</td> <td>51</td> <td>15</td> <td>147</td> </tr> </tbody> </table>	Ja	Ved ikke	Nej	I alt	55,10%		34,69%	10,20%	81	51	15	147						
Ja	Ved ikke	Nej	I alt																												
100,00%		0,00%	0,00%																												
148	0	0	148																												
Ja	Ved ikke	Nej	I alt																												
55,10%		34,69%	10,20%																												
81	51	15	147																												

På baggrund af spørgeskemaundersøgelsen kan man konkludere, at et stort flertal af folketingskandidaterne inden for denne valgperiode vil arbejde for:

- at en større del af de statslige arbejdspladser placeres uden for Region

Hovedstaden

- at etablere flere relevante videregående uddannelsestilbud uden for de etablerede universitetsbyer
- at forbedre mobil- og bredbåndsdækningen i Det Lokale Danmark
- at forbedre transportmulighederne i Det Lokale Danmark
- at banker og kreditforeninger giver lige lånemuligheder til alle
- at lempe planloven
- at indføre landevejsprincippet

4. Hvad blev vedtaget under V-regeringen?

Har de af kandidaterne, der blev valgt til Folketinget ved valget i 2015, så indfriet nogle af de mange løfter, vi netop har gennemgået?

Danmark på Vippen har herunder samlet en liste over indgåede forlig på området fra juni 2015 til og med november 2016, hvor V-regeringen blev til en VLAK-regeringen, som alle har haft til hensigt at skabe vækst og udvikling i hele Danmark.

Den overordnede konklusion er, at et flertal af partierne i Folketinget med Venstre, Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti i spidsen skal have ros for at prioritere spørgsmålet om et Danmark i geografisk balance og dermed også holde flere af de løfter, de gav danskerne under valgkampen i 2015.

Men samtidig konkluderer Danmark på Vippen, at pengene desværre ikke følger med. Der skal ganske simpelt flere og større investeringer til, hvis vi skal rette op på balancen, og der mangler langsigtede visioner for, hvordan det skal ske.

4.1. Finanslov 2017

V-regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti indgik i november måned 2016 en aftale om finansloven for 2017. I aftalen blev der også plads til enkelte tiltag, der kommer Det Lokale Danmark til gode:

Nedsættelse af færgetakster. Forligspartierne udvider den ordning om nedsættelse af færgetakster, som blev indgået i februar 2016, og afsætter på finansloven 2017 en ramme på 20 mio. kr. i 2017, 30 mio. kr. i 2018, 40 mio. kr. i 2019 og 40 mio. kr. i 2020 og frem til en gradvis nedsættelse af færgetaksterne til og fra øerne. Dermed udvides Folketingets begrænsede opfattelse af det såkaldte 'landevejsprincip' til at gælde hele året rundt - bort set fra højsæsonen.

Særtilskudspulje. Der bliver afsat en pulje på 300 mio. årligt til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår. Puljen tildeles kommuner, der oplever særlige demografiske, strukturelle og beskæftigelsesmæssige udfordringer.

Danmark på Vippens kommentar:

Ét af Danmark på Vippens indsatsområder er at få indført det såkaldte 'landevejsprincip', hvor det koster det samme at sejle én kilometer med færge eller køre én kilometer over bro, som det koster at køre én kilometer på almindelig landevej. Derfor er det også glædeligt, at forligspartierne bag finansloven 2017 har sat ekstra penge af, så 'landevejsprincippet' nu er gældende for færger til øer store dele af året. De første erfaringer fra øerne er rigtig positive, fordi nedsættelsen af færgetaksterne har skabt langt mere vækst og liv. Vi mangler nu 'blot' at få højsæsonen på de danske øer med, før 'landevejsprincippet' til øerne er gældende året rundt. Det opfordrer vi naturligvis samtlige partier i Folketinget til at arbejde for. Derimod

mangler Folketinget stadig at gøre noget ved den økonomiske skævvridning, som store-bæltstaksterne skaber.

Derudover er det også tilfredsstillende, at særtilskudspuljen kommer økonomisk trængte kommuner i møde.

Men finansloven for 2017 er desværre blottet for andre initiativer, som målrettet kan skabe vækst og udvikling i Det Lokale Danmark.

Det er ikke tilfredsstillende for store dele af den danske befolkning. Hvilke punkter og initiativer forligspartierne burde have haft med, vender vi tilbage til i afsnit 5 og 6.

4.2. Afskaffelse af PSO-afgiften

V-regeringen, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti blev i november måned 2016 enige om at afskaffe PSO-afgiften gradvist i perioden 2017-2022. PSO-afgiften har indtil nu været virksomheder og private el-forbrugeres bidrag til den grønne omstilling. Udgifterne til vedvarende energi bliver i stedet for afholdt via finansloven fremadrettet.

Danmark på Vippens kommentar:

Afskaffelsen af PSO-afgiften er godt nyt for landets industrivirksomheder, hvor langt størstedelen holder til i Det Lokale Danmark. Konkret betyder afskaffelsen, at industriens konkurrenceevne bliver forbedret, hvormed man typisk vil opleve et løft i industriproduktionen og dermed også øge behovet for arbejdskraft. Det vil alt i alt komme både virksomheder, kommuner og private til gode i Det Lokale Danmark – og ikke mindst landet som helhed, da en styrkelse af vores vigtige industri- og eksportvirksomheder betyder vækst og øget velfærd til hele landet.

4.3. Bedre mobildækning til landdistrikter

I juni 2016 indgik V-regeringen, Socialdemokraterne, SF, Radikale og Dansk Folkeparti en aftale, der sikrer, at i alt 2185 husstande, virksomheder og sommerhuse får adgang til en mobil bredbåndsforbindelse med en downloadhastighed på mindst 30 Mbit/s, en uploadhastighed på mindst 3 Mbit/s samt taledækning. Dækningsområderne er udvalgt ud fra et kriterie om, at der som minimum ligger fem husstande, virksomheder og/eller sommerhuse i hvert område, og at ingen i området i dag har adgang til en downloadhastighed på mindst 30 Mbit/s.

Danmark på Vippens kommentar:

Det er positivt, at teleforligskredsen tager fat på spørgsmålet om bedre mobildækning uden for de store byer, men samtidig ligger den nye aftale meget langt fra regeringens eget erklærede mål om, at alle danskere, uanset hvor de bor, skal have adgang til mindst 100 Mbit/s download og 30 Mbit/s upload. Den nye aftale sikrer, at flere husstande uden for de store byer får bedre mobil- og bredbåndsdækning, men den sikrer langt fra gode forhold for alle borgere og virksomheder i landet, og dermed er problemet stadig massivt. Den dårlige dækning er med til at affolke områder, og den er med til, at virksomheder flytter væk fra Det Lokale Danmark, fordi de ganske naturligt er afhængige af en ordentlig mobil- og

bredbåndsdækning. Rent teknisk bør den slags initiativer aldrig låses fast på en bestemt hastighed i Mbit, da udviklingen på området både går hurtigt og er uforudsigelig. I stedet bør hastigheden defineres som en høj procentsats af gennemsnitshastigheden i øverste kvartil.

Teleforliget er et skridt i den rigtige retning, men det sikrer ikke lige og gode forhold for alle, uanset hvor man bor i landet, og dermed er der fremadrettet behov for yderligere politiske tiltag på området.

4.4. Modernisering af planloven

I juni 2016 indgik V-regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti og Konservative en aftale om modernisering af planloven under navnet 'Et Danmark i bedre balance – bedre rammer for kommuner, borgere og virksomheder i hele landet'. Den nye planlov, som erstatter den tidligere fra 1992, indeholder overordnet initiativer inden for seks områder:

1. Nye udviklingsmuligheder med fortsat bevarelse af kystnærhedszonen og øget fleksibilitet inden for strandbeskyttelseslinjen
2. Nye udviklingsmuligheder i landdistrikter og for produktion
3. Bedre udviklingsmuligheder for detailhandel
4. Friere rammer, investeringer og administrative lettelser
5. Almene boliger og byudvikling mv.
6. Andre initiativer (luftfart, biobrændstof, landsbyer, turisme, produktion)

Danmark på Vippens kommentar:

I alt for mange år har planloven skævvredet Danmark, som Danmark på Vippen også dokumenterer i hvidbogen 'Et Danmark i balance er et rigere Danmark', da den har fungeret som en bremse for en fornuftig lokal, miljø- og erhvervsmæssig udvikling i store dele af Det Lokale Danmark. Derfor har Danmark på Vippen siden foreningens start foreslået en grundig revision af planloven, så den faktisk begynder at leve op til sit formål: at fremme en hensigtsmæssig udvikling i hele landet for de enkelte regioner og kommuner. I dag har planloven den særlige funktion, som en EU-ekspert engang sagde: "at Danmark er det eneste land i Europa, der ved lov forbyder udvikling af sine landområder".

Moderniseringen af planloven er et skridt i den helt rigtige retning. Primært, fordi den peger i retning af både vækst og mere lokalt selvstyre.

Danmark på Vippen hæfter sig særligt ved, at den nye planlov blandt andet giver mulighed for:

- at efterladte bygninger i landzonen, som i mange tilfælde har stået tomme og generet udviklingen i Det Lokale Danmark i flere år, nu må bruges til blandt andet at etablere håndværks- og industrivirksomheder samt mindre butikker.

- at den almindelige husejer i Det Lokale Danmark, der bor inden for strandbeskyttelseslinjen, nu får videre rammer til blandt andet at udbygge terrassen, plante et højbed eller etablere et fritliggende udhus.
- at de enkelte kommuner fremadrettet kan udpege konkrete udviklingsområder inden for kystnærhedszonen, hvis de ønsker at udvikle eksempelvis kystbyer eller give tilladelse til virksomheder og nye anlæg.
- at man fremadrettet kan søge om tilladelse til at opstille faciliteter til friluft- og ferieaktiviteter uden tilknytning til eksisterende bebyggelse.
- at kommunerne får øget mulighed for at udvikle sommerhusområderne, idet moderniseringen af planloven åbner for, at sommerhusområder i kystnærhedszonen kan overføres til byzone.
- at der gives mulighed for udlæg og omplacering af kystnære sommerhusområder, så kommunerne i højere grad selv kan planlægge og udvikle ubebyggede områder.

4.5. Vækst og udvikling i hele Danmark

I februar 2016 indgik V-regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Konservative aftalen 'Vækst og udvikling i hele Danmark'. De overordnede initiativer i planen, som vedrører vækst og udvikling uden for de store byer, er følgende:

Nedsættelse af færgetakster for passagerbefordring til og fra øer¹: Partierne er enige om at nedsætte færgetakster for passagerer og biler mv. til og fra øer i lavsæsonen.

Finansiering: Der er afsat 48 mio. kr. i 2016 og 95 mio. kr. årligt fra 2017 til 2019.

Bredbåndspulje: Forsøgsordning med statslig bredbåndpulje, som skal give økonomisk tilskud i de områder af landet, hvor markedet ikke har planer om dækning.

Finansiering: Puljen er på i alt 200 mio. kr. Der udmøntes i første omgang 80 mio. kr. i 2016 og 40 mio. kr. i 2017, hvorefter ordningen evalueres. Derefter besluttet det, om de resterende 40 mio. kr. i henholdsvis 2018 og 2019 skal udmøntes.

Lempet elafgift for forlystelser: Elafgiften for virksomheder med forlystelsesaktiviteter lempes med ca. 88 øre pr. kWh for procesforbrug. Træder i kraft 1. januar 2017.

Finansiering: Den lavere el-afgift skønnes at indebære et mindreprovenu på ca. 30 mio. kr. årligt.

Erhvervspartnerkab for avanceret produktion: Partnerskabet skal øge indsatsen for at udbrede ny automatisering og digitalisering og anden ny produktionsteknologi til flere små og mellemstore virksomheder i hele landet.

Finansiering: Der er blevet afsat 11 mio. kr. i 2016, 10 mio. kr. årligt i 2017-2018 og 11 mio. kr. i 2019.

Målrettet erhvervsindsats i områder præget af stærk tilbagegang: Samarbejde med regionale vækstfora. Konkrete indsatser kan vedrøre erhvervsudvikling, uddannelse, beskæftigelse mv.

Finansiering: Der er blevet afsat 9 mio. kr. i 2016 og 5. mio. kr. årligt i 2017-2019.

1 I forbindelse med Finanslov 2017 blev færgetaksterne, som tidligere omtalt, nedsat yderligere.

Oprettelse af grundforløbsafdelinger på erhvervsuddannelser: I de dele af landet, hvor der er langt til nærmeste erhvervsgrundforløb, kan man få mulighed for at oprette satellitafdelinger. Der gives tilskud til maksimalt 5 satellitafdelinger over en 5-årig forsøgsperiode.

Finansiering: Der er blevet afsat 7,5 mio. kr. i en forsøgspulje i 2016.

Indkvartering på kostafdelinger under erhvervsuddannelsespraktik: For at give virksomheder bedre muligheder for at tiltrække elever til områderne uden for de større byer gives der tilskud til, at unge kan bo på kostafdelinger, hvis de er i praktik i et tyndt befolket område. Puljen forventes at understøtte 125 elevers praktik.

Finansiering: Der er blevet afsat 4,5 mio. kr. i 2016-2017 og 5,5 mio. kr. årligt i 2018-2019.

Dækning af boligudgifter mv. ved praktik i det tyske nærrområde: Elever, der har svært ved at finde en praktikplads i det dansk-tyske grænseland og på Lolland-Falster, skal som et forsøg gives samme dækning af boligudgifter mv. ved praktik i det tyske område som elever, der har over 2 ½ times rejsetid fra dansk bopæl til udenlandsk praktikplads. Forventes at understøtte 50-65 elever årligt.

Finansiering: Der er blevet afsat 6 mio. kr. samlet i 2016-2019.

Forsøg med fjernundervisning i folkeskolen: Skal styrke kvaliteten på skoler i Det Lokale Danmark, hvor det i dag ikke kan lade sig gøre at rekruttere uddannede lærere i alle fag. Igangsættes som en forsøgsordning for at identificere potentialer og udfordringer.

Finansiering: Der er blevet afsat 1,5 mio. kr. i 2016 og 1 mio. kr. i 2017.

Landdistriktsvækstpiloter: Tilskud til små og mellemstore virksomheder i landdistrikterne til at ansætte en medarbejder i op til to år med en lang videregående uddannelse til et innovationsprojekt.

Finansiering: Der er blevet afsat 10 mio. kr. årligt i 2016-2019 – heraf bidrager Den statslige Innovationsfond med de 7 mio. kr. årligt.

Danmark på Vippens kommentar:

'Vækst og udvikling i hele Danmark' indeholder en masse gode initiativer og konkrete forslag på områder, som Danmark på Vippen også anbefaler i Hvidbogen 'Et Danmark i balance er et rigere Danmark' – heriblandt bredbåndspuljen og oprettelsen af grundforløbsafdelinger på erhvervsuddannelser, som fortjener stor ros.

På trods af de gode hensigter i vækstplanen er konklusionen dog, at planens finansiering er helt utilstrækkelig, hvis ambitionen, som vel at mærke deles af et samlet Folketing, om et Danmark i geografisk balance med lige muligheder for udvikling over hele landet skal realiseres.

Det samlede budget i planen er på 826 mio. kr. fra 2016 til 2019. Trækker man her de ubrugte midler fra den tidligere pulje til nedsættelse af færgetakster for godstransport og medfinansieringen fra diverse fonde fra, er det værd at bemærke, at 'Vækst og udvikling i hele Danmark' kun tilfører en samlet økonomisk ramme på 600 mio. kr. eller 150 mio. kr. årligt de næste fire år. Det er så godt som ingenting, når man taler om en bred vækstaftale, der skal dække mange initiativer og hjælpe kommunerne i hele landet. Det er også grunden til, at flere af initiativerne, som Danmark på Vippen bakker fuldt op omkring – eksempelvis oprettelsen af grundforløbsafdelinger på erhvervsuddannelser – kun bliver betegnet som forsøgsordninger, der lige nøjagtigt løber valgperioden ud. De 150 mio. kroner skal yderligere ses i forhold til den ekstra cash-flow på omkring 28 mia. kroner om året, som resten af

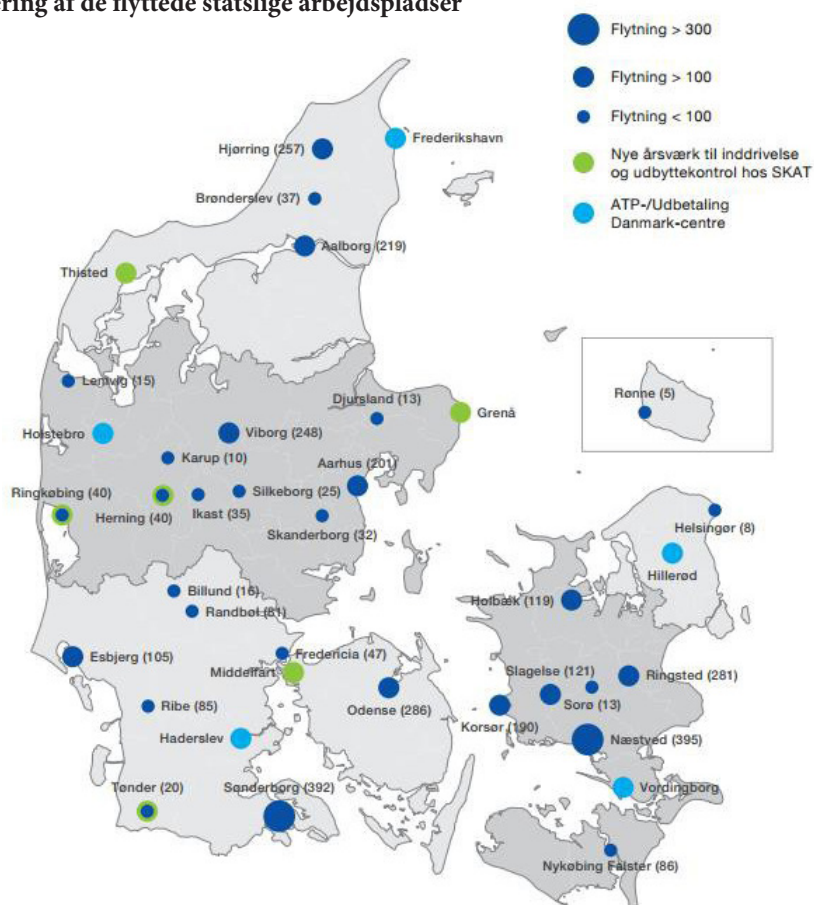
Danmark hvert år overfører til hovedstadsområdet, som det socialdemokratiske folketingsmedlem Kaare Dybvad dokumenterer i bogen 'Udkantsmyten'. Og ikke mindst de mere end 80 milliarder kroner, der gennem de seneste 35 år er blevet brugt til byfornyelse - primært for at hjælpe København ud af den krise, byen befandt sig i omkring 1980.

'Vækst og udvikling i hele Danmark' er et skridt i den rigtige retning, men den adresserer ikke det overordnede behov, som Det Lokale Danmark har: En langsigtet plan, der rækker mange år frem, og som bliver bakket op af reelle penge, som er store nok til at vende udviklingen og sikre fremtidens velfærd i Danmark.

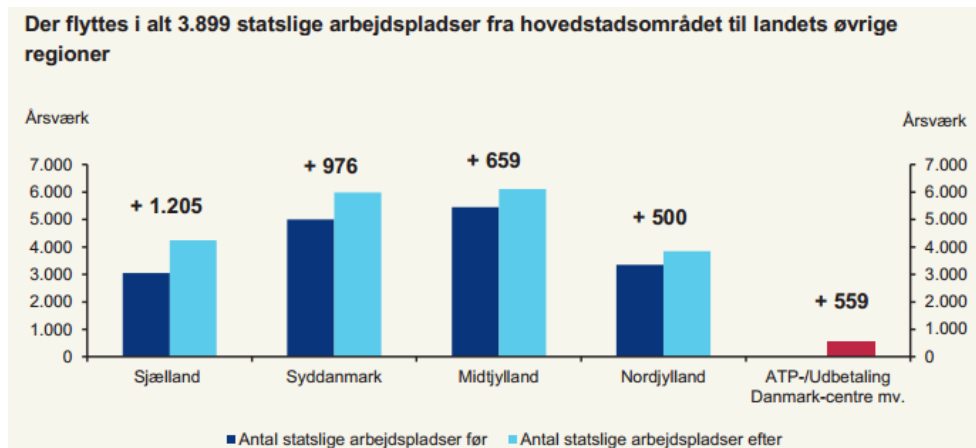
4.6. Bedre balance – statslige arbejdspladser tættere på borgere og virksomheder

V-regeringen fremlagde i oktober 2015 en stor plan for udflytning af ca. 3.900 statslige arbejdspladser fra København og ud i landet. Fordeling pr. region ser således ud²:

Placering af de flyttede statslige arbejdspladser

2 Udflytningen af Diis fra København til Aarhus er senere blevet nedstemt af et flertal i Folketinget

I oktober måned 2016 gjorde tidligere Erhvervs- og vækstminister Troels Lund Poulsen og Skatteminister Karsten Lauritzen status på udflytningen af de statslige arbejdspladser: Pr. 19. oktober 2016 er 1.156 stillinger ud af de i alt 3900 flyttet ud. Samtidig har der været omkring 21.000 ansøgere til knap 1.100 stillinger. Redegørelsen viser også, at 14 % af de flyttede arbejdspladser er blevet besat af tidligere medarbejdere, der enten er flyttet med, eller som nu pendler. De resterende arbejdspladser ventes at blive flyttet ud i 2017.

Danmark på Vippens kommentar:

V-regeringens udflytningsplan fortjener stor ros: Den viser handling, den betyder konkrete arbejdspladser til flere områder af landet, den etablerer de meget vigtige ægtefællejobs, og så er den ikke mindst et vigtigt symbol på, at staten naturligvis er til for hele landet.

Vi kommenterer yderligere på udflytningen af statslige arbejdspladser i afsnit 5.1.

4.7. Andre konkrete beslutninger

Finansiering i landdistrikterne: 6-månedersreglen, der betyder, at en ejendom skal værdisættes til en markedsværdi for en tænkt salgsperiode på 6 måneder, afskaffes.

Forsøgsordning for Kyst- og Naturisme: Tilladelse til 10 forsøgsprojekter.

Styrket byudvikling i mindre byer: Ændring af byfornyelsesloven, så midler til byudvikling i højere grad kan bruges til at styrke indsatsen i landsbyer og provinsbyer.

Bedre lægedækning: Et Lægedækningsudvalg er blevet nedsat for at analysere udfordringer og komme med løsningsforslag til en mere hensigtsmæssig fordeling på tværs af landet. Afrapporteres ultimo 2016. Vi kommenterer yderligere på behovet for lægedækning i Det Lokale Danmark i afsnit 6.5.

5. Ny regering – nyt regeringsgrundlag

D. 28. november 2016 fik Danmark en ny regering bestående af Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti (VLAK).

I forbindelse med regeringsforhandlingerne mellem Venstre, Liberal Alliance og Det Konservative Folkeparti afleverede Danmark på Vippen en ønskeliste med ti punkter, som de tre partier med fordel kunne skrive ind i det nye regeringsgrundlag. Ønskerne var følgende:

- De tre partier skal leve op til deres løfter om et Danmark i balance, som de gav under valgkampen i 2015.
- En samlet, ambitiøs og finansieret vision for et Danmark i balance, der rækker mange år frem.
- Flere videregående uddannelser skal placeres uden for de fire store universitetsbyer.
- Der skal indføres lige vilkår for lånere, uanset hvor i Danmark man bor.
- Der skal indføres et balancefilter på lovgivningen.
- Alle nye statslige arbejdspladser skal som udgangspunkt placeres uden for hovedstadsområdet.
- Stedtillægget for læger skal forhøjes i Det Lokale Danmark.
- Der skal investeres yderligere i fysisk og digital infrastruktur i Det Lokale Danmark.
- Millionbesparelserne på LAG-midlerne skal tilbagerulles.
- Færge- og brotaksterne skal nedsættes, så vi får trafikal ligestilling.

Konklusionen efterfølgende er klar: Der er grund til at rose VLAK-regeringen for at have lyttet til flere af Danmark på Vippens ønsker. I regeringsgrundlaget er der nemlig flere interessante initiativer, som vil være med til at skabe vækst og udvikling i Det Lokale Danmark:

5.1. Udflytning af statslige arbejdspladser

VLAK-regeringen foreslår, at ved udvidelse af eksisterende eller ved oprettelse af nye statslige institutioner skal de som udgangspunkt placeres uden for hovedstadsområdet – medmindre særlige grunde taler imod. Derudover vil VLAK-regeringen fortsætte V-regeringens udflytning af statslige arbejdspladser. Baseret på erfaringer med de udflytninger, der finder sted i 2016 og 2017, vil regeringen i 2018 fremlægge forslag til yderligere udflytning af statslige arbejdspladser.

Danmark på Vippens kommentar:

Danmark på Vippen har siden foreningens start i 2014 arbejdet for at få fordelt de statslige arbejdspladser, så de bedre svarer til befolkningsfordelingen i Danmark, og så de i højere grad understøtter erhvervsmæssige klynger. Som vi redegjorde for i afsnit 4.7., fortjener den tidligere V-regerings udflytning af statslige arbejdspladser stor ros. Endnu bedre er det, at VLAK-regeringen nu lægger op til, at alle nye statslige institutioner som udgangspunkt skal placeres uden for hovedstadsområdet.

I Danmark på Vippen mener vi, at en strategisk placering af statslige arbejdspladser er første skridt på vejen mod en reel vækststrategi for hele landet, der vil gøre Danmark rigere og

sikre en bedre balance. En bedre fordeling af statslige arbejdspladser skaber nemlig en bedre balance mellem offentlige og private jobs, det sikrer, at styrelser og institutioner får direkte berøring med de områder, de faktisk arbejder med, det tilfører ressourcepersoner, og det skaber flere af de hårdt trængte ægtefællejobs, som vil gøre det lettere for virksomheder langt fra byerne at rekruttere kvalificeret arbejdskraft.

5.1.1. Det mener politikerne om udflytning af statslige arbejdspladser

VLAK-regeringen kan glæde sig over, at der umiddelbart er opbakning til planerne om, at alle nye statslige arbejdspladser skal placeres uden for hovedstadsområdet, i Folketinget.

Som vi redegjorde for i afsnit 3.1., vil over 87 % af folketingskandidaterne i denne valgperiode arbejde for, at en større andel af de statslige arbejdspladser placeres uden for hovedstadsområdet. Derudover udtalte flere politikere, som omtalt i afsnit 3, sig positivt over for netop nævnte forslag.

På den baggrund opfordrer Danmark på Vippen Folketingets øvrige partier til at støtte op om VLAK-regeringens ønske om at:

**alle nye relevante statslige arbejdspladser som udgangspunkt
bør placeres uden for hovedstaden fremadrettet.**

5.2. Flere regionale uddannelser

VLAK-regeringen ønsker at styrke det regionale uddannelsesudbud og vil i forbindelse med et nyt bevillingssystem se på, hvordan systemet kan understøtte et bredt udbud af uddannelser i hele Danmark. Derudover lægger regeringen op til, at dimensioneringsmodellen, som skal evalueres i 2017, i højere grad skal tage højde for det regionale arbejdsmarked.

Danmark på Vippens kommentar:

Der er behov for langt flere uddannelsespladser- og institutioner uden for de fire store universitetsbyer. Det dokumenterede Danmark på Vippen tidligere på året i en stor rapport om den geografiske placering af de videregående uddannelser i Danmark.

I rapporten bliver det påvist, at 59 kommuner ikke kan tilbyde deres unge mennesker én eneste videregående uddannelse, alt imens 80 % af alle landets uddannelsespladser på de videregående uddannelser er placeret i og omkring de fire store byområder. Samtidig dokumenterer rapporten, at centraliseringen fortsætter ufortrødent. Fra 2009 til 2016 blev knap 16.000, eller hvad der svarer til 80 % af alle nye uddannelsespladser, oprettet i de fire store byområder.

Den skæve fordeling af uddannelsespladser er en af de helt afgørende årsager til, at Danmark er ved at knække over i to stykker. Når man på den måde centraliserer uddannelserne i fire store klynger, er man samtidig med til at presse de unge mennesker væk fra store områder af landet. Og det har alvorlige konsekvenser.

Danske Professionshøjskoler præsenterede tidligere på året en interessant analyse, hvor hovedkonklusionerne er:

Professionshøjskoler fastholder arbejdskraft regionalt: 89 % af dimittenderne fra professionshøjskolerne bliver boende i regionen og omegnskommunerne et år efter endt uddannelse.

De mindste udbudssteder tiltrækker og fastholder unge: 84 % af dimittenderne fra mindre udbudssteder med under 150 dimittender bor i regionen og omegnskommunerne et år efter endt uddannelse. Derudover tiltrækker de mindre udbudssteder 73 % af deres dimittender fra egen region.

Udbudssteder med langt til de største byer tiltrækker og fastholder unge: Udbudssteder med relativt langt til de største byer tiltrækker mindst 91 % af sine dimittender fra regionen, og mellem 86 % og 100 % bliver boende i regionen og omegnskommunerne et år efter endt uddannelse.

Analysen fra Danske Professionshøjskoler slår altså fast, at det er helt afgørende, at man kan tage en uddannelse i hele landet, og den viser ikke mindst, at hvis man skal sikre den rette arbejdskraft til de virksomheder, der ligger uden for de store byer, og som står for langt størstedelen af vores nettoeksport, så er det helt nødvendigt, at vi decentraliserer og etablerer nye videregående uddannelser uden for de fire store byer. Alternativet er, at vi som land bliver fattigere – både menneskeligt og økonomisk.

Derfor er det også meget glædeligt, at VLAK-regeringen nu ønsker at styrke det regionale uddannelsesudbud.

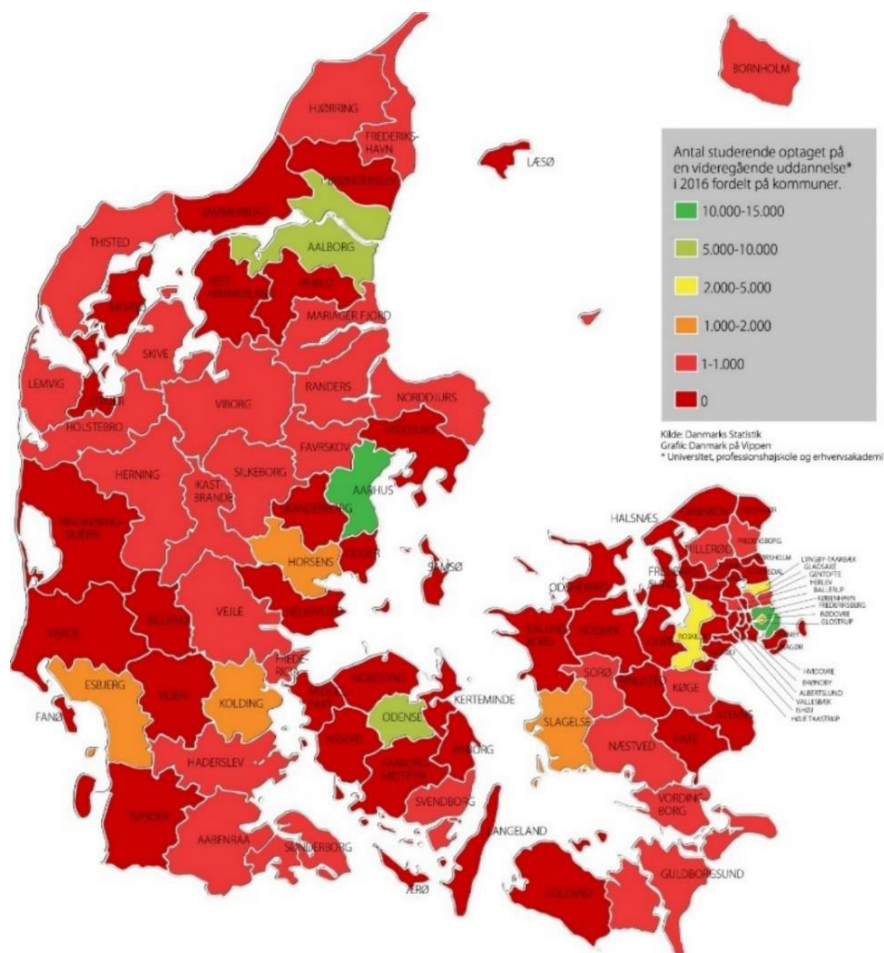
Danmark på Vippen er dog samtidig spændt på, hvordan regeringen vil sikre flere decentrale uddannelser, samtidig med at uddannelsesinstitutionerne sammenlagt skal spare 8,7 mia. som følge af den tidligere V-regerings spareplan på området. Netop spareplanen på uddannelsesområdet var skyld i, at Syddansk Universitet eksempelvis blev nødt til at lukke flere uddannelser i henholdsvis Sønderborg, Slagelse, Esbjerg, Kolding og Odense. Her er det værd at bemærke, at de fire førstnævnte byer forholdsmæssigt blev ramt langt værre end storbyen Odense. Et skridt i den helt forkerte retning.

I rapporten 'Den geografiske placering af videregående uddannelser i Danmark' kommer Danmark på Vippen med flere konkrete forslag til, hvordan man kan sikre flere uddannelses tilbud decentralt. Det handler blandt andet om at:

- Se på udbuddet af videregående uddannelser fra et regionalt perspektiv. På den baggrund foreslår vi, at kommuner, virksomheder og de øvrige medlemmer i regi af de regionale vækstfora løbende kortlægger det aktuelle og fremtidige behov for, hvilke typer af uddannelser/arbejdsmarkedsprofiler der er behov for i de enkelte områder.
- Oprette såkaldte Pop-up-uddannelser. Her opretter man en videregående uddannelse, når der er et behov for bestemte profiler i et område. Det kan være en del af løsningen på den manglende højtuddannede arbejdskraft uden for de store byer.
- Målrette flere uddannelser til kvinder uden for de store byer, da vi i øjeblikket har et stort problem med mænd, der bliver efterladt i områderne væk fra de store byer, hvor kvinderne i høj grad søger hen for at tage en videregående uddannelse.

- Justere akkrediteringskravene i erkendelse af konklusionerne fra rapporten om, at små uddannelser er på højde med de store.

Fordelingen af uddannelsespladser på de videregående uddannelser i 2016:

5.2.1. Det mener politikerne om uddannelser i hele Danmark

Det er ikke blot i det nye regeringsgrundlag, man kan finde politisk opbakning til flere decentrale uddannelser. I forbindelse med Danmark på Vippens rapport om den geografiske placering af videregående uddannelser i Danmark har flere folketingspolitikere også givet udtryk for, at decentrale uddannelsesudbud er et område, de nu vil kigge på. Den tidligere Erhvervs- og vækstminister, Troels Lund Poulsen (V), sagde eksempelvis til Jyllands-Posten d. 23. november 2016:

”Det er fortsat manglen på kvalificerede medarbejdere, som udfordrer landområderne. Derfor skal vi i langt højere grad støtte uddannelse regionalt, så kompetencerne ikke samler sig i de større byer.”

Den nuværende Erhvervsminister, Brian Mikkelsen (K), udtalte sig også positivt om flere regionale uddannelser i forbindelse med valgkampen i 2015. Til Nordvestnyt sagde han:

”Og der skal være flere uddannelsesmuligheder, for folk flytter til København, og vi ved fra andre steder, at flere uddannelsesinstitutioner kan være med til at skabe vækst og løfte regionen.”

Også Magnus Heunicke, Socialdemokratiets velfærdsordfører, udtalte på DR1 i programmet 'Langt fra Borgen' d. 27. oktober 2016, at der er behov for flere uddannelser regionalt:

”Vi skal satse på nogle stærke uddannelser ude regionalt, helt ude lokalt.”

De Radikales uddannelsesordfører, Sofie Carsten Nielsen, skrev i et debatindlæg i Jyllands-Posten d. 11. november 2016, at partiet vil aflyse V-regeringens besparelser på uddannelsesområdet for samtidig at forpligtige uddannelsesinstitutionerne på at fastholde uddannelsespladser i hele Danmark. Derudover foreslog hun at se på de regionale behov:

”Vi ser hellere en reform af tilskuddene til uddannelserne, hvor målet er, at uanset hvor du bor i Danmark, så får du en god uddannelse. Det kan vi bl.a. gøre ved at lade regionale behov indgå i bestemmelserne for tilskud, så vi sikrer, at vi har råd til at udbyde uddannelser i hele landet.”

At flere folketingskandidater nu er positive over for flere decentrale uddannelser, stemmer også godt overens med den spørgeskemaundersøgelse, som Danmark på Vippen lavede i forbindelse med valgkampen i 2015. Her svarede 82 % af kandidaterne som bekendt ja til, at de i denne valgperiode vil arbejde for, at der kommer flere videregående uddannelser uden for de etablerede universitetsbyer.

Derudover spurgte Danmark på Vippen dem også om, hvilke konkrete uddannelses tilbud de vil arbejde for at placere uden for universitetsbyerne. Vi har herunder samlet et par af de svar, vi fik fra de kandidater, der i dag sidder i Folketinget:

Ellen Trane Nørby (Venstre): *”Jeg synes, at uddannelserne skal placeres i de områder, hvor kompetencerne efterspørges. Fx kan vi oprette flere pladser på ingeniøruddannelserne i Esbjerg og Sønderborg.”*

Pia Kjærsgaard (Dansk Folkeparti): *”Mange universiteter er trods alt blevet bedre til at lave uddannelser uden for de store byer, men det skal vi selvfølgelig være endnu bedre til.”*

Mette Bock (Liberal Alliance): *”Jeg er opstillet i Sydjylland og har tidligere siddet i bestyrelsen for Syddansk Universitet (SDU). Universitetets struktur er den helt rigtige med tilbud i både Esbjerg, Kolding og Sønderborg. De mellemlange uddannelser skal også udbydes i både Vestjylland og Sønderjylland, ellers skævvrides Danmark endnu mere.”*

Rasmus Nordqvist (Alternativet): *”Jeg mener ikke, at der skal ligge universiteter i alle byer, men det vil være en god idé at se på, hvordan vi kan sprede uddannelsesudbuddet mere ud. Det er ikke nødvendigvis store institutioner, der er det bedste.”*

Johanne Schmidt-Nielsen (Enhedslisten): *”Vi vil arbejde for et udkantstaxameter til uddannelser i landdistrikterne. I Enhedslisten er vi imod centraliseringen af uddannelser i de store byer, hvilket betyder, at uddannelser i udkantsområderne må lukke. Det drejer sig f.eks. om lærer- og pædagogseminarier, som desværre mange steder er lukket. Derfor går vi også ind for et særligt udkantstaxameter, hvilket vil gøre det lettere for institutionerne at drive uddannelse flere steder i landet. Vi mener, at der skal være gode muligheder for at uddanne sig, ligegyldigt hvor man bor i Danmark.”*

På baggrund af MF'ernes klare opbakning til at decentralisere flere videregående uddannelser regner Danmark på Vippen naturligvis med, at spørgsmålet bliver taget op i Folketinget, og at et bredt flertal kan vedtage en langsigtet strategi for, hvordan vi sikrer uddannelsespladser i hele Danmark.

Danmark på Vippen tilbyder på den baggrund Folketingets partier at indgå i et konstruktivt samarbejde om at decentralisere og etablere flere videregående uddannelser uden for de fire store universitetsbyer.

5.3. Styrke turismen

For at øge turismekapaciteten vil VLAk-regeringen styrke hele turismeerhvervet. I regeringsgrundlaget lægger de tre partier op til at fortsætte den strategi for dansk turisme, som Det Nationale Turismedeforum udarbejdede for V-regeringen i 2016.

I den nye strategi, som regeringsgrundlaget som sagt også lægger op til, hvor ambitionen blandt andet er, at Danmark i 2025 har en tredjedel flere turister, svarende til 17 mio. flere overnatninger end i 2016, iværksættes der initiativer inden for i alt fem strategiske indsatsområder:

- Mere effektiv markedsføring målrettet relevante målgrupper.
- Bedre tilgængelighed, internet og skilte.
- Bedre turistoplevelser i Danmark.
- Moderne planlov og øget turismekapacitet.
- Konkurrenceevne og gode rammevilkår.

Derudover ønsker VLAk-regeringen at forhøje bundfradraget for udlejning af sommerhus og helårsbolig samt udvide realkreditlånegrænsen for sommerhuse fra 60 % til 75 %.

Danmark på Vippens kommentar:

V-regeringens bud på en ny strategi for dansk turisme, som VLAk-regeringen i regeringsgrundlaget ønsker at fortsætte, rummer rigtig mange positive elementer, som kommer til at gavne turismen i specielt Det Lokale Danmark. Kyst- og naturturisme betyder økonomisk utrolig meget for mange kommuner i Det Lokale Danmark - og for Danmark som helhed. Derfor er det også glædeligt, at strategien lægger op til at professionalisere turismeområdet endnu mere ved blandt andet at effektivisere markedsføringsindsatserne og generelt sikre bedre rammevilkår.

Særligt positivt er det, at regeringen lægger op til at forhøje bundfradraget for udlejning af sommer- og feriehus fra 21.000 kr. til 26.000 kr. Alt tyder på, at mange af de populære ferieområder ved specielt den danske vestkyst står over for et stort kapacitetsproblem i løbet af få år, og derfor er det glædeligt, at regeringen dermed øger incitamentet for at leje sit sommerhus ud. Strategien åbner også for, at man kan leje sit sommerhus ud i lidt længere perioder, hvilket også er positivt. Derudover kan udvidelsen af realkreditlånegrænsen fra 60 til 75 % betyde, at en almindelig sommerhusejer typisk vil være i stand til at forrente et sommerhus op til en pris på omkring en million kroner ved at udleje det. Det vil øge prisen på sommerhuse, skabe øget velstand hos en række borgere og øget omsætning i virksomheder knyttet til turismen i Det Lokale Danmark.

5.4. Bedre mobil- og bredbåndsdækning

VLAK-regeringen vil modernisere teleforliget fra 1999 ved at komme med et nyt telepolitisk forslag, som skal være med til at sikre god mobil- og bredbåndsdækning i hele Danmark. Derudover lægger regeringen op til at fastsætte nye ambitiøse dækningskrav ved kommende frekvensauktioner - til gavn for borgere og virksomheder i områder med dårlig mobil- og bredbåndsdækning.

Danmark på Vippens kommentar:

Det er positivt, at VLAK-regeringen lægger op til et nyt telepolitisk forslag. Som vi kommenterede på i afsnit 4.3., er der et stort behov for politiske tiltag på hele mobil- og bredbåndsområdet, der kan være med til at sikre lige gode forhold for alle, uanset hvor man bor i landet. Vi ser derfor frem til det forslag, som VLAK-regeringen i regeringsgrundlaget lægger op til.

Som det fremgår i både Danmark på Vippens hvidbog og i en rapport fra Produktivitetskommissionen, har gode mobil- og bredbåndsforbindelser afgørende betydning for regional vækst og udvikling – herunder læring, bosætning, virksomhedsdrift og velfærd. Produktivitetskommissionen slår eksempelvis fast, at der er positive produktivitetseffekter ved at styrke den digitale infrastruktur.

Det er specielt store dele af Det Lokale Danmark, der lider under ringe digital infrastruktur. Som professor Lise Lyck skriver i Danmark på Vippens hvidbog, har etableringen af digital infrastruktur i yderområderne ikke været prioriteret højt nok politisk til at sikre en balanceret udvikling mellem land og by, hvilket har bidraget til den ubalancerede udvikling i Danmark. Erhvervsstyrelsens Vækstteam – IKT – skriver i sine anbefalinger fra 2014, at der stadig er områder af Danmark, hvor bredbåndsdækningen ikke er ”tilstrækkelig”. 600.000 danskere angav i en undersøgelse foretaget af IDA i 2014, at deres mobildækning er dårlig, mens 450.000 svarede, at deres bredbåndsdækning er dårlig.

Samtidig har produktivitetskommissionen lavet en opgørelse, der viser, at kun 41 % af alle landets husstande og virksomheder har adgang til fiberbredbånd. Skal det udbredes til hele landet, vil det sammenlagt koste 28 mia.

Danmark på Vippen foreslår her, at man i første omgang etablerer fiberbredbånd i de områder, hvor dækningen rent faktisk er meget mangelfuld.

Det er ikke kun væsentligt i forhold til at sikre vækst i erhvervslivet. Et stigende antal velfærdsløsninger inden for telemedicin er eksempelvis afhængig af dataforbindelser, der fx kan understøtte video-konsultationer. Det særligt problematiske er her, at de områder af Danmark, hvor mobil- og bredbåndsdækningen er dårligst, også ofte er de områder, der særligt har brug for video-konsultationer, da borgerne her bor langt væk fra plejepersonale og sygehuse. Dermed er den dårlige mobil- og bredbåndsdækning også et reelt problem for dele af befolkningens sundhedstilstand.

5.4.1. Det mener politikerne om bedre mobil- og bredbåndsdækning

I den spørgeskemaundersøgelse, Danmark på Vippen foretog op til valget i 2015, svarede alle folketingskandidater ja til, at de i den her valgperiode vil arbejde for bedre mobil- og bredbåndsdækning i yderområderne. Der er altså fuld opbakning fra alle partier til, at dækningen skal forbedres.

Derudover spurgte vi dem også om, hvilken målsætning de vil opstille for mobil- og bredbåndsdækningen i yderområderne. Vi har samlet et par af svarene herunder:

Zenia Stampe (Radikale Venstre): ”Alle danskere skal have mulighed for at være på mobil- og bredbåndsdækningen.”

Mai Mercado (Konservative): ”Mobil- og bredbåndsdækning er ligeså afgørende som varme og elektricitet.”

Mette Bock (Liberal Alliance): ”Der skal i et nyt regeringsgrundlag være en klar målsætning om fuld udrulning af bredbånd, gerne i flere off/private samarbejder.”

Jens Henrik Thulesen Dahl (Dansk Folkeparti): ”I relation til digitaliseringsstrategierne er det helt nødvendigt at sikre bedre mobil- og bredbåndsdækning i hele landet. Det bør være lige så naturligt i alle boliger som vand og el.”

Ellen Trane Nørby (Venstre): ”Mobilhullerne skal lukkes, 800- og 700-mhz-båndet skal omdannes til mobilt bredbånd inden 2019, kravene til teleselskabernes dækning skal strammes, og alle skal inden 2020 have en reel bredbåndsforbindelse, der modsvarer kravene til et moderne samfund.”

Kristian Jensen (Venstre): ”Venstre foreslår en bredbåndsfond, som sikrer, at alle husstande får mulighed for bredbånd.”

Torsten Schack Pedersen (Venstre): ”At alle får adgang til en ordentlig bredbåndsforbindelse og mobildækningen. Gennem en bredbåndsfond på 300 mio. kr. kan det sikres, at de, der ikke kan få i dag, kan kobles på fremover, uden at man selv skal betale en bondegård i etablering. Mobilhuller skal bekæmpes ved en noget-for-noget-aftale. Staten skruer ned for de løbende frekvensafgifter - til gengæld skal mobilskaberne sætte flere master op. Der skal sideløbende stilles markante dækningskrav i forbindelse med de kommende udbud.”

Søren Egge Rasmussen (Enhedslisten): ”I flere landområder har de andelsejede energiselskaber formået at rulle fiberforbindelse langt ud på landet. Det har været overladt til markeds kræfter og indstillingen i de forskellige energiselskabers strategier. Jeg ser gerne, at der indføres egnsudvikling, hvor der er offentlig støtte til at sikre bredbåndsdækning.”

Rasmus Nordqvist (Alternativet): ”Vi skal selvfølgelig have sikret en ordentlig digital infrastruktur i hele landet.”

Svarene fra folketingsmedlemmerne viser altså tydeligt, at de er helt enige med Danmark på Vippen i, at der skal være en god og stabil mobil- og bredbåndsdækning i hele landet. Desværre har partierne i slutningen af 2016 endnu ikke fået lavet en aftale om, hvordan det skal sikres. Det opfordrer Danmark på Vippen Folketinget til at få gjort så hurtigt som muligt.

Det burde jo være simpelt, når alle partier og politikere, som det kan ses, er enige om målet.

5.5. Bedre fysisk infrastruktur

I regeringsgrundlaget lægger regeringspartierne også op til forbedringer i den fysiske infrastruktur. Konkret vil man igangsætte en undersøgelse af en ny midtjysk Hærvejsmotorvej. Der gennemføres derfor i 2017 en forundersøgelse på strækningen fra Hobro-Viborg-Give og en VVM-undersøgelse på strækningen Give-Billund-Haderslev. Derudover ønsker regeringen også en motorvej til Kalundborg, hvor der allerede foreligger et færdigt beslutningsgrundlag.

Danmark på Vippet kommentar:

I Dansk Industris redegørelse for transport og mobilitet i Danmark frem til 2050 fremgår det, at landets virksomheder i overvejende grad peger på, at det mest afgørende rammevilkår for vækst og udvikling er fysisk infrastruktur. Der er altså en helt klar sammenhæng mellem mobilitet og vækst. Redegørelsen slår også fast, at et velfungerende transportsystem tiltrækker nye investeringer og skaber muligheder for klyngedannelse og tiltrækker udenlandske virksomheder.

”For nogle virksomheder er infrastrukturen så afgørende en faktor, at kvaliteten af infrastrukturen afgør, hvor virksomheden placerer sig,” skriver DI blandt andet i rapporten.

Også professor Lise Lyck berører emnet i Danmark på Vippetens hvidbog, hvor hun slår fast, at:

”Fysisk mobilitet, herunder anlæg af veje, havne, færger m.fl., vurderes i regionalforskningen og fra de udførte anlægsarbejder at have afgørende betydning for erhvervsudvikling og bosætning og dermed for balancen mellem by og land.”

Netop derfor er det afgørende, at den fysiske infrastruktur også bliver forbedret i Det Lokale Danmark, hvor store dele af landets eksportvirksomheder holder til.

Det er derfor også glædeligt, at regeringen igangsætter en undersøgelse af muligheden for en ny midtjysk Hærvejsmotorvej. Ikke nok med, at en sådan motorvej helt naturligt vil kaste vækst af sig i det midt-, vest- og sønderjyske. En Hærvejsmotorvej vil også aflaste E45 og dermed sikre øget vækst for de virksomheder, der holder til i Østjylland. DI fokuserer i sin rapport på netop at eliminere trængsel, fordi det koster samfundet mange penge. I rapporten slår de fast, at der i dag spildes 80.000 timer hver dag på vejene – et tal, som ifølge DI vil stige voldsomt de kommende år. Eksempelvis påpeger de, at hvis trafikken som forventet stiger med 2,2 % om året, kan spildtiden stige til 500.000 timer om dagen i 2020 og 900.000 timer om dagen i 2030. Den samlede pris for samfundet vil dermed øges fra 13 mia. i dag til 25 mia. i 2020 og 48 mia. i 2030, slår DI fast.

Også en kommende motorvej til Kalundborg vil komme erhvervslivet (og borgerne) på Vestsjælland til gode.

I Danmark er der tradition for, at Folketinget laver brede forlig omkring nationale transportløsninger såsom motorveje og på toget, mens det er kommunernes ansvar at vedligeholde det underliggende vejnet i egne budgetter. Samtidig har regionerne forskellige regionale trafikselskaber, som står den offentlige transport. Ansvar for en sammenhængende og afstemt transportløsning på tværs af landet er derfor delt mellem kommunale, regionale og nationale beslutningstagere, hvilket er en af de overordnede grunde til fraværet af en samlet plan for hele landets fysiske infrastruktur, som professor Lise Lyck skriver i Danmark på Vippens hvidbog fra 2015.

På trods af det mener Danmark på Vippen, at de seneste års trafikpolitiske beslutninger har bidraget til skævvridningen af Danmark. Derfor anbefaler vi, at man genopretter balancen i landet ved blandt andet at udbygge trafikkorridorerne langs strategiske strækninger uden for de største byer – eksempelvis Hærvejsmotorvejen og Kalundborgmotorvejen. Det er nemlig i de områder, landets højproduktive virksomheder holder til. Derfor foreslår Danmark på Vippen, at:

Statslige investeringer i infrastruktur i form af veje, jernbaner mv. (og telekommunikation) skal foretages, så de sikrer vækst, udvikling og lige muligheder for alle i hele Danmark. De statslige infrastrukturinvesteringer skal foretages, så de understøtter de områder i Danmark, hvor de økonomiske værdier skabes, hvormed de er med til at skabe et rigere Danmark og et Danmark i bedre balance.

5.5.1. Det mener politikerne om bedre fysisk infrastruktur

Knap 92 % af folketingskandidaterne svarede under valgkampen i forbindelse med Danmark på Vippens spørgeskemaundersøgelse ja til, at de i den her valgperiode vil arbejde for at forbedre transportmulighederne i yderområderne – eksempelvis ved at udbygge jernbane- og vejnettet eller sænke prisen på offentlig transport.

Derudover bad Danmark på Vippen folketingskandidaterne om at tage stilling til, hvilke tiltag de konkret vil arbejde for på transportområdet. Vi har herunder samlet et par af svarene.

Mogens Jensen (Socialdemokratiet): *”Færdiggørelse af motorvejen rundt om Herning samt 2+1 vej fra Herning til Ringkøbing.”*

Mai Mercado (Konservative): *”Jeg arbejder for at indføre landevejsprincippet på færgeoverfart for de danske mellemstore øer. Jeg arbejder også for, at der bliver taget mere ansvar for den kollektive trafik. Ansvar for placent hos forskellige led (regioner, kommuner og stat), og det betyder, at ingen tager ansvar, og at den kollektive trafik langsomt udhules.”*

Villum Christensen (Liberal Alliance): *”Udbygning af den Sjællandske tværvæg fra Kalundborg til Næstved. Motorvej fra Rønnede til Næstved.”*

Rasmus Nordqvist (Alternativet): *”Vi skal sikre infrastrukturen i hele landet og være gode til at finde de rigtige løsninger til hvert enkelt område.”*

Jens Henrik Thulesen Dahl (Dansk Folkeparti): ”Jeg vil arbejde for at sikre, at der er muligheder for blive transporteret med offentlig transport så bredt som muligt. På kommunalt plan vil jeg arbejde for at sikre, at der i Assens Kommune, hvor jeg sidder i byrådet, sikres en kombination af f.eks. bus, tog og teletaxa, så det reelt er muligt at komme omkring uden en bil.”

Kristian Jensen (Venstre): ”Venstre vil prioritere infrastruktur, som kan understøtte et sammenhængende Danmark.”

Johanne Schmidt-Nielsen (Enhedslisten): ”Landdistrikterne skal sikres bedre og billigere mobilitet via konkrete tilpassede løsninger, som kan supplere den traditionelle kollektive trafik. Et eksempel på nytænkning er landsby-pedeller, der også kan fungere som chauffører efter behov. Vi foreslår, at der gennemføres forsøg med ”landsby-pedeller”, som indeholder en transportservice, der varetages af en af landsbyens beboere og er underlagt fællesskabets egen model for organisering.”

5.6. Yderligere initiativer i regeringsgrundlaget

Styrkelse af det maritime område: VLAK-regeringen ønsker at styrke det maritime område, eller ’Det Blå Danmark’, som står for knap 25 % af Danmarks samlede eksport.

BoligJobordning: VLAK-regeringen vil tage stilling til, om og i givet fald hvordan BoligJobordningen videreføres. BoligJobordningen giver et fradrag på op til 6.000 kr. pr. person for serviceydelser i hjemmet som eksempelvis almindelig rengøring, vinduespudsning, børnepasning og almindeligt havearbejde. Ordningen giver også et fradrag på op til 12.000 kr. pr. person til håndværksydelser med et grønt sigte.

Planlov: VLAK-regeringen vil gennemføre den planlagte modernisering af planloven, som vi omtalte i afsnit 4.5.

6. Hvad bør vedtages i det nye Folketingsår?

De initiativer, vi gennemgik i afsnit 5, som alle har fået en plads i det nye regeringsgrundlag, vil uden tvivl, hvis de bliver gennemført, øge sammenhængskraften og den geografiske balance betydeligt i Danmark. Det positive i den forbindelse er, at opbakningen til at gøre de nævnte politiske idéer til virkelighed er til stede fra et flertal i Folketinget, som vi også netop har gennemgået.

Danmark på Vippen kvitterer altså for følgende initiativer, som VLAK-regeringen ønsker at gennemføre – og som vi naturligvis opfordrer de resterende partier i Folketinget til at bakke op om:

- Flere videregående uddannelser skal placeres uden for de fire store byer.
- Alle nye statslige arbejdspladser skal som udgangspunkt placeres uden for hovedstadsområdet.
- Udflytning af eksisterende statslige arbejdspladser skal fortsætte fra 2018 og frem.
- Der skal investeres yderligere i fysisk og digital infrastruktur.
- Styrke specielt natur- og kystturisme.

Bliver de initiativer gennemført, vil vi som samfund helt naturligt blive rigere – både økonomisk og socialt. For styrker man Det Lokale Danmark, styrker man automatisk de mange virksomheder, der står for langt størstedelen af Danmarks nettoeksport, og som altså i overvejende grad befinder sig uden for de store byer.

Der er dog også afgørende initiativer, som vil kunne skabe øget geografisk balance i Danmark, som ikke er en del af regeringsgrundlaget. Bliver de gennemført – sammen med regeringens ønsker – vil det være et stort skridt på vejen mod den overordnede vision, som Danmark på Vippen arbejder efter:

Uanset hvor i Danmark man bor, skal danskere have samme muligheder for at bosætte sig, finde job, udvikle virksomheder og have samme offentlige tilbud, adgang til effektive infrastrukturforbindelser og ensartede finansieringsbetingelser.

6.1. En samlet og finansieret vision for et Danmark i balance

Et af Danmark på Vippens overordnede indsatsområder er, at Folketinget skal vedtage en samlet vision for, hvordan et Danmark i balance kan udvikles og forankres. Og en sådan vision kunne med fordel tage udgangspunkt i netop den visionsformulering, vi har gengivet ovenfor som afslutning på afsnit 6.0.

Aftalen 'Vækst og udvikling i hele Danmark', som regeringen, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance og Konservative indgik i februar 2016, er et godt eksempel på, at intentionerne er der, men initiativerne rækker desværre ikke ud over denne valgperiode.

Det væsentligste er dermed ikke kortvarige tilskud på isolerede områder, men en samlet og sammenhængende plan for hele landet, som rækker ind i fremtiden og vender udviklingen på den lange bane.

En langvarig plan med konkrete mål for, hvordan man sikrer den rette arbejdskraft til virksomhederne i Det Lokale Danmark, en langvarig plan med konkrete mål for, hvordan man kan få forbedret infrastrukturen, en langvarig plan med konkrete mål for, hvordan vi sikrer lige kreditmuligheder, en langvarig plan med konkrete mål for, hvordan vi sikrer flere uddannelser i hele landet osv.

Befolkningstallet i København faldt fra 768.000 indbyggere i 1950 til 498.000 i 1980. En simpel fremskrivning dengang ville have vist, at med den udvikling ville den sidste indbygger forlade København i 2035. Det skete heldigvis ikke, fordi Folketinget og alle vi danskere besluttede os for, at det ikke måtte ske. Man skabte i stedet for en række strukturer, der gav København en række fordele og reelle økonomiske tilskud, så byen kunne udvikle sig og blive et attraktivt sted at bo og drive virksomhed fra. Danmark på Vippen er af den klare overbevisning, at tiden nu må være kommet til, at Folketinget og alle vi danskere gør det

samme for den del af Danmark, der er kommet i en voldsom negativ spiral. En negativ spiral, som i stor udstrækning fortsætter, fordi vi blindt fortsætter med at give København en fortrinsstilling i Danmark.

Danmark på Vippen tilbyder på den baggrund Folketingets partier at indgå i et konstruktivt samarbejde om at skabe en samlet og finansieret vision for et Danmark i balance.

6.2. Balancefilter på lovgivningen

Mange af Folketingets lovforslag bliver i dag kørt igennem et miljø-filter: 'Vurdering af Virkninger på Miljøet' eller i daglig tale VVM-redegørelser, hvor det er et krav, at:

"Ressortministerierne skal gennemføre selvstændige miljøvurderinger af regeringsforslag, når disse vil påvirke miljøet væsentligt." På den måde sikrer man, at man altid tager hensyn til miljøet – eller i hvert fald bliver gjort opmærksom på, hvilke skader man er i gang med at påføre miljøet.

På samme måde foreslog Danmark på Vippen i forbindelse med foreningens store høring i Landstingssalen på Christiansborg i efteråret 2015, at Folketinget indfører begrebet VVB – 'Vurdering af Virkninger på Balancen', hvor det vil være et krav, at: "Ressortministerierne skal gennemføre selvstændige balancevurderinger af regeringsforslag, når disse vil påvirke den geografiske balance og sammenhængskraften i Danmark væsentligt." Denne opfordring vil vi gerne gentage her.

Et balancefilter, som vi også kalder det, vil nemlig kunne sikre, at eventuelle balancemæssige konsekvenser for sammenhængskraften og udviklingen i Det Lokale Danmark skal indgå i alle politiske lovforslag.

Dermed får politikerne mulighed for at afveje hensynet til Det Lokale Danmark i forhold til andre interesser. Og det skaber samtidig et langt mere gennemsigtigt system, hvor borgere i hele landet kan få et indblik i, hvad de enkelte lovforslag konkret vil betyde for deres områder.

Faktum er, som Danmark på Vippens spørgeskemaundersøgelse i forbindelse med valget også slog fast jf. afsnit 3.1., at alle partier i Folketinget går ind for et Danmark i balance – at alle dele af Danmark skal leve. Alligevel ser vi jævnligt lovforslag, som konsekvent rammer Det Lokale Danmark negativt. Og vi ser alt for ofte administrative beslutninger fra ministerier og styrelser, der i blind tiltro til centraliseringens fordele skævvrider Danmark på måder, der både koster velstand, velfærd, sammenhængskraft og balance.

Et konkret eksempel stammer fra den tidligere Venstre-regering, som krævede, at uddannelsessektoren skal spare to procent årligt de næste fire år – en spareplan den nuværende VLAK-regering i øvrigt fortsætter. Det betyder sammenlagt en besparelse på uddannelsesområdet på 8,7 mia. Det er en spareplan, som i høj grad kommer til at gå ud over Det Lokale

Danmark, fordi de små uddannelsessteder isoleret set er en god investering, men koster mere pr. studerende. Derfor står de små uddannelsessteder i embedsmændenes regneark først for en lukning, når besparelserne skal gennemføres. Det betyder, at mange undervisere mister deres arbejdsplads i Det Lokale Danmark. Arbejdspladser, som regeringen vel at mærke er i gang med at flytte derud. Og derudover mister de ramte distrikter tusindvis af unge mennesker, som potentielt kunne have slået sig ned i området efter endt uddannelse, hvilket endvidere får den konsekvens, at virksomheder i fremtiden får sværere og sværere ved at finde lokal arbejdskraft og derfor på sigt helt risikerer at måtte flytte ud af Danmark. Det er et simpelt (men ofte overset) faktum, at alternativet til en placering i Det Lokale Danmark for en dansk produktionsvirksomhed ikke er en af Danmarks store byer, men en udflytning til et andet land.

En balancevurdering kunne have påpeget dette scenarie. Ligesom en balancevurdering kunne have påpeget:

- at et karaktergennemsnit på 6 og/eller derover på gymnasieskolerne, som både Dansk Folkeparti og Liberal Alliance foreslog i foråret, ville have betydet lukninger af mange mindre gymnasier.
- at omprioriteringsbidraget og de millioner, kommunerne skal spare, betyder mange tabte arbejdspladser i Det Lokale Danmark.
- at kontanthjælpsloftet betyder, at kontanthjælpsmodtagere bliver nødt til at flytte fra de store byer til de mindre og typisk fattigere kommuner, hvor leveomkostningerne er mindre, men som herefter står med udgifterne og de heraf forringede velfærdsforhold for kommunens borgere.

På samme måde kunne en balancevurdering i 00'erne have forudsagt, at den konkrete udformning af kommunalreformen, sygehusreformen samt politi- og retsreformen ville skade sammenhængskraften i Danmark betydeligt.

6.2.1. Det mener politikerne om et balancefilter

Opbakningen til VVB blandt politikerne er umiddelbart til stede. Inden valget i 2015 foreslog Assens' borgmester, Søren Steen Andersen (V), at man netop burde indføre et filter i lovgivningen, der tvinger politikerne til at vurdere konsekvenserne for Det Lokale Danmark, hver gang man ændrer eller laver en ny lovgivning.

Til det forslag svarede nuværende statsminister Lars Løkke Rasmussen til Fyens Stiftstidende: *"Det er fint tænkt og en god idé med sådan et filter på lovgivningen."*

Derfor vil vi også anbefale statsministeren at samle alle Folketingets partier og blive enige om, hvordan et balancefilter kan skrues sammen. Danmark på Vippen foreslår som allerede skrevet ganske simpelt at hente inspiration i VVM-bekendtgørelsen og dermed kræve, at: *"Ressortministerierne skal gennemføre selvstændige balancevurderinger af regeringsforslag, når disse vil påvirke den geografiske balance og sammenhængskraften i Danmark væsentligt."*

Danmark på Vippen tilbyder på den baggrund Folketingets partier at indgå i et konstruktivt samarbejde om at indføre et balancefilter på lovgivningen.

6.3. Lige vilkår for lånere i hele landet

Borgere og virksomheder uden for de store byområder oplever i stigende grad problemer med at låne penge. Danmark på Vippen ser det som en helt utilstrækkelig situation, at det ofte er postnummeret, der bestemmer, om du kan låne penge eller ej. Derfor er det nødvendigt med en ordning, der skaber lige vilkår for lånere, uanset hvor i Danmark man bor.

Danmark på Vippen arbejder på et konkret forslag til långivning, som vil blive præsenteret i løbet af 2017. Forslaget er inspireret af Rejsegarantifonden, der sikrer, at alle, der sælger rejser, bidrager til en fond, som sikrer de rejsende, når der opstår problemer eller sker noget uventet.

På samme måde skal en garantifond sikre lige lånevilkår i hele Danmark. Forslaget går i al sin enkelthed ud på, at alle långivere til fast ejendom og måske også til erhvervslån skal indbetale en lille promille af lånesummen til en garantifond. Den fond skal så garantere over for myndighederne, at de banker og kreditinstitutter, der låner ud til ejendomme og virksomheder i Det Lokale Danmark, ikke løber større risiko, end hvis de havde lånt de samme penge ud til en ejendom eller en virksomhed i hovedstadsområdet. Dermed behøver Finanstilsynet ikke at stille større krav til lån uden for de store byer, og alle kreditgivere bliver motiveret til at investere i vækst i hele Danmark og ikke kun i de store byer.

En garantifond vil på den måde være med til at sikre vækst og udvikling i hele Danmark – og i sidste ende være en stor fordel for hele landet.

6.3.1. Det mener politikerne om lånemuligheder

Som anført i afsnit 3.1 svarede hele 85,33 % af folketingskandidaterne i forbindelse med Danmark på Vippens spørgeskemaundersøgelse under valgkampen ja til, at de inden for denne valgperiode vil arbejde for, at banker og kreditforeninger giver lige lånemuligheder til alle og dermed ikke afholder sig fra at låne penge ud til bestemte postnumre. Kun 6,67 % af de adspurgte svarede nej til det.

Derudover bad Danmark på Vippen også kandidaterne forholde sig til, hvordan lånemulighederne konkret bør forbedres:

Mai Mercado (Konservative): *"Diskriminationen er ikke lovlig, og den skal stoppes!"*

Jens Henrik Thulesen Dahl (Dansk Folkeparti): *"Det er en uacceptabel stavnsbinding af folk, at der ikke kan belånes ved hushandler. Derfor skal det sikres, at der ikke er uhensigtsmæssige lovregler, som hindrer långivningen. Samtidig skal realkreditinstitutterne udfordres på, at de bør give lån alle steder, hvis der er en sikkerhed for pengene - også selvom liggetiden på husene måske er et år."*

Ellen Trane Nørby (Venstre): *"Udbuddet af huse i landområderne overstiger efterspørgslen. Det betyder, at omsætteligheden af husene falder, og dermed bliver det sværere at få lån på trods af en god kreditværdighed. Vi skal bringe balance mellem efterspørgsel og udbud. Det kan vi gøre ved at rive faldefærdige og usælgelige rønner ned og ved at styrke efterspørgslen, fx ved at styrke og udvide flexboligordningen og liberalisere Planloven, så der kommer flere muligheder for både at styrke turisme og erhverv i landdistrikterne."*

Kristian Jensen (Venstre): ”Banker m.m. lever af at låne penge ud, så de har naturligvis en interesse i at give lån. Men de statslige regler gør i dag, at det kan være umuligt at give lån. Derfor skal finanstillsynets regler gennemgås for at fjerne benspænd.”

Johanne Schmidt-Nielsen (Enhedslisten): ”Der skal oprettes en samfundsbank, som kan give lån til bolig og erhverv, når markedet fejler. Samtidig kan man indføre en ”landdistriktsobligation”, som er en obligationsserie målrettet lån til boligkøbere i landdistrikterne. Endelig kan man indføre en forsikringsordning betalt af finanssektoren selv, hvor de banker og realkreditinstitutter, som påtager sig ansvaret for at låne ud til landdistrikterne, kan få dækket dele af evt. tab.”

Rasmus Nordqvist (Alternativet): ”I Alternativet ønsker vi en reform af finans- og banksektoren, så vi deler finans- og banksektoren op i to sektorer. En med almindelige forretningsbanker og en anden med de øvrige finansielle institutioner. Forretningsbanker skal udelukkende betjene husholdninger og erhvervsvirksomheder og ikke tage sig af usikker spekulationsvirksomhed, det tror jeg på kan være med til at forbedre mulighederne.”

Et udvalg afleverede i oktober måned 2015 en rapport til tidligere Erhvervs- og vækstminister Troels Lund Poulsen, hvori de belyser udlånsituationen i landdistrikterne og årsagerne til de forskellige udfordringer, herunder faldende priser på boliger og erhvervsjendomme, lange liggetider og udfordringer med at få lån. Rapporten konkluderede, at der på dette spørgsmål ikke var en klar, entydig sandhed. Derfor blev den overordnede konklusion:

1. Landdistrikternes helt afgørende udfordringer er af ikke-finansiell karakter, og den finansielle sektor spiller ikke nogen væsentlig rolle.
2. Landdistrikternes udfordringer kan i ikke helt uvæsentlig grad tilskrives forhold vedrørende den finansielle sektor.

Både-og-konklusionen er bemærkelsesværdig, fordi man overordnet negligerer de mange tusinde borgere, iværksættere og etablerede virksomhedsejere i Det Lokale Danmark, som oplever – på trods af en sund økonomi – at få nej til et lån ved at påstå, at det ikke har en afgørende betydning for de udfordringer, man i dag lever med.

På den baggrund opfordrer Danmark på Vippen Folketingets politikere til at holde fast i det, de lovede danskerne under valgkampen, nemlig at de vil kæmpe for at få ændret udlånsreglerne, så postnummeret ikke bestemmer, om man får et ja eller et nej.

Danmark på Vippen tilbyder på den baggrund Folketingets partier at indgå i et konstruktivt samarbejde om at sikre lige lånemuligheder i hele Danmark.

6.4. Andre konkrete forslag

Udover de førnævnte forslag anbefaler Danmark på Vippen også Folketinget at arbejde for følgende initiativer:

Stedstillægget for læger skal forhøjes i Det Lokale Danmark: Manglen på læger i Det Lokale Danmark er et alvorligt problem, som tydeligt illustrerer, hvordan helt basale, menneskelige forhold ikke er ens i hele landet. På den baggrund er det positivt, at den tidligere V-regering har nedsat et Lægedækningsudvalg, som forhåbentlig kommer med en brugbar løsning.

Danmark på Vippen foreslår i den forbindelse, at stedtillægget forøges for lægepraksis i Det Lokale Danmark. Faktum er nemlig, at en praksis i Det Lokale Danmark typisk giver en mærkbar mindre indtjening for den enkelte læge, da man har færre og mere tidskrævende patienter, end læger har i de store byer. Derfor er det også kun rimeligt, at stedtillægget forøges, så det ikke er økonomien, der holder lægerne i byerne.

Danmark på Vippen har noteret, at Folketingets største parti, Socialdemokratiet, selv har foreslået en ordning, hvor basishonoraret for læger i de dele af Det Lokale Danmark, der virkelig mangler praktiserende læger, sættes op:

”Jeg vil ikke lægge mig fast på et bestemt beløb, men det er meningen, at det skal kunne mærkes som et indkomstløft til de læger, som vælger at flytte ud til områder, som skriger på læger. [...] Modellen indebærer, at der vil være læger, som skal aflevere noget af deres indtjening, og det vil givet møde modstand. Men politisk må vi forfølge målet om størst mulig tryghed for borgerne, og det indebærer altså, at alle kan have deres egen læge,” sagde Mette Frederiksen, formand for Socialdemokratiet, til Jyllands-Posten d. 21. november 2016.

Også statsminister Lars Løkke Rasmussen berørte emnet under valgkampen i 2015, hvor han i forbindelse med partilederrunden d. 16. juni på DR1 sagde:

”Vi [...] har foreslået, at man skal lave et slags – lad os kalde det et udkantstaxameter, eller hvad du vil – en bonusordning for læger, der ønsker at etablere sig ude i lokalsamfundene. Altså en præmie for at lokalisere sig.”

Det samme gjorde Anders Samuelsen, formand for Liberal Alliance, d. 16. juni 2015:

”Det vi skal gøre, udover at vi selvfølgelig også bliver nødt til at lade lønnen flyde noget mere i forhold til lægerne, sådan så det bliver attraktivt rent økonomisk at tage det. Det er lige som markedsvilkårene: hvis lønnen ikke er tilstrækkelig, hvis den kommer tilstrækkeligt højt op, så bliver det selvfølgelig også nemmere at tiltrække folk. Så det bliver vi nødt til.”

Forhandlingerne om næste overenskomst er i øjeblikket i gang mellem Praktiserende Lægers Organisation og Danske Regioner. Danmark på Vippen opfordrer derfor parterne til at finde en løsning, der sikrer læger i hele Danmark.

Millionbesparelserne på LAG-midlerne skal tilbagerulles: Den tidligere V-regering har besluttet at reducere de såkaldte LAG-midler med 30 % i 2017. En reduktion, som den nye VLAK-regering også ønsker at gennemføre. I 2015 var der 94,2 mio. kr. til rådighed til forskellige landdistriktsprojekter. Et beløb, der altså falder til 63 mio. kr. i 2017. LAG-midlerne støtter erhvervs- og kulturprojekter i landdistrikterne. Det er derfor bekymrende, at regeringen ønsker at reducere beløbet så kraftigt, da LAG-midlerne er med til at skabe udvikling og innovation i lokalsamfundene.

Danmark på Vippen opfordrer på den baggrund regeringen til at tilbagerulle millionbesparelserne.

Færge- og brotaksterne skal nedsættes yderligere, så vi får trafikal ligestilling året rundt:

Som vi redegjorde for i afsnit 4.1, er det meget positivt, at et bredt flertal i Folketinget har nedsat færgetaksterne til landets øer markant (bortset fra i løbet af højsæsonen), så vi dermed nærmer os det såkaldte ’landevejsprincip’ – at færgeturen ikke må koste mere end den tilsvarende tur ville koste, hvis man kørte strækningen i bil på landevejen.

Nedsættelsen af færgetaksterne har skabt enormt meget vækst på de danske øer. Nedsættelsen har altså på alle måder været en kæmpe succes, og derfor opfordrer Danmark på Vippen også Folketinget til at gennemføre fuld trafikalligestilling året rundt. Det gør sig også gældende i forhold til brotaksterne – og meget specifikt Storebæltsbroen. Indføres der fuld trafikalligestilling, når broen er betalt, som var tanken, da broen blev opført, vil Danmark komme til at hænge langt bedre sammen.

© 2016 Danmark på Vippen.

Telefon: 91 89 80 90

E-mail: kontakt@danmarkpaavippen.dk

CVR: 36150610